SIBELIUS

SONGS
MELODIES
LIEDER

Tom Krause
Elisabeth Söderström
Irwin Gage
Vladimir Ashkenazy
CARLOS BONELL

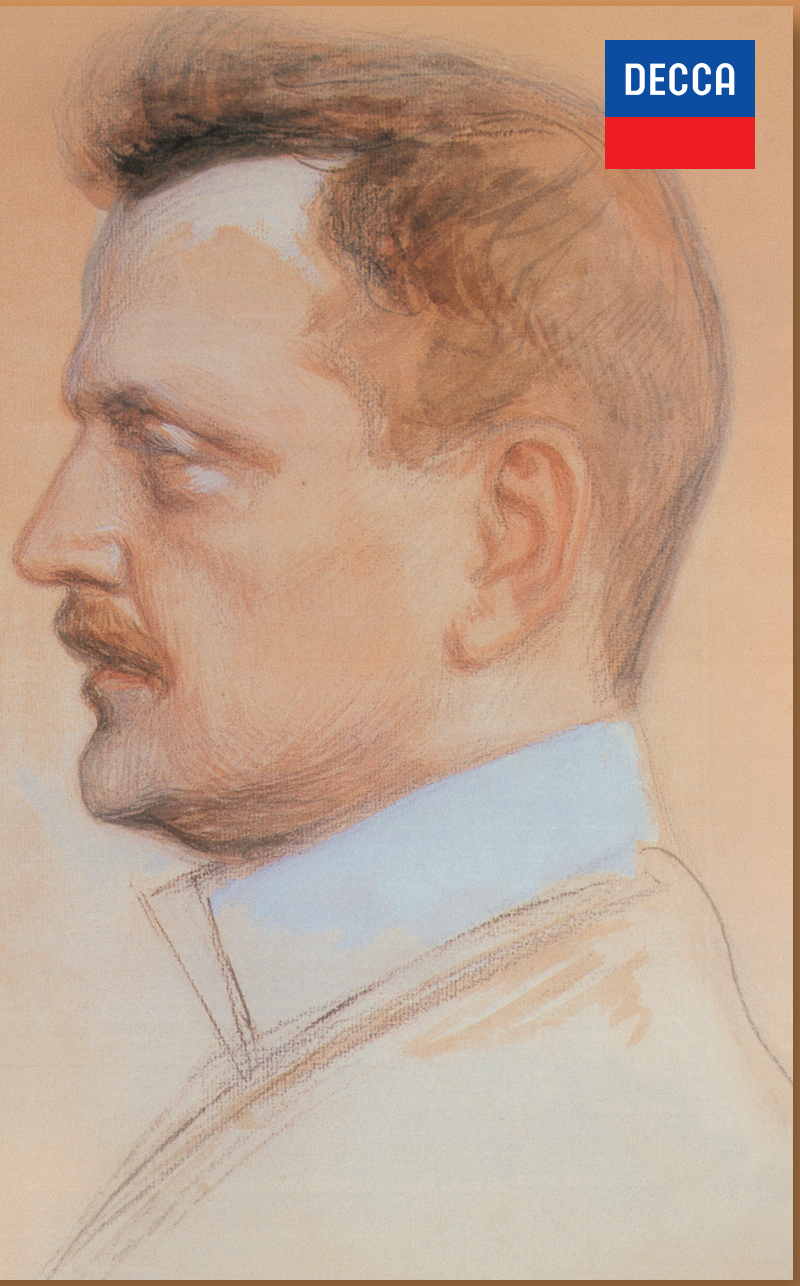

DECCA

Jean Sibelius (1889)

JEAN SIBELIUS 1865–1957

Complete Songs
L'Intégrale des mélodies
Sämtliche Lieder

Tom Krause baritone · **Irwin Gage** piano
Elisabeth Söderström soprano* · **Vladimir Ashkenazy** piano*
Carlos Bonell guitar**

		Timing	Page
1	**Serenad** (Runeberg)	3.15	13
	5 Julsånger, op.1		
2	Nu står jul vid snöig port (Topelius)	1.42	13
3	Nu så kommer julen! (Topelius)	3.03	13
4	Det mörknar ute (Topelius)	1.49	14
5	Giv mig ej glans (Topelius)	3.46	14
6	On hanget korkeat, nietokset (Joukahainen)	2.27	15
7	**Arioso, op.3** (Runeberg)	4.13	15
	7 Laulut, op.13		
8	Under strandens granar (Runeberg)	5.26	15
9	Kyssens hopp (Runeberg)	2.15	16
10	Hjärtats morgon (Runeberg)	2.38	16

11	Våren flyktar hastigt (Runeberg)	1.41	17
12	Drömmen (Runeberg)	1.49	17
13	Till Frigga (Runeberg)	4.18	17
14	Jägargossen (Runeberg)	3.16	18
	7 Laulut, op.17		
15	Se'n har jag ej frågat mera (Runeberg)*	2.13	18
16	Sov in! (Tavaststjerna)	2.33	19
17	Fågellek (Tavaststjerna)	1.45	19
18	Vilse (Tavaststjerna)	0.58	19
19	En slända (Levertin)*	3.51	20
20	Illalle (Forsman-Koskimies)	1.23	20
21	Lastu lainehilla (Calamnius-Kianto)	1.11	20
22	**Segelfahrt** (Öhqvist)	1.41	21
23	**Souda, souda, sinisorsa** (Forsman-Koskimies)	1.26	21
	2 Songs, op.35		
24	Jubal (Josephson)*	3.45	21
25	Teodora (Gripenberg)	4.22	22
	6 Laulut, op.36		
26	Svarta rosor (Josephson)	2.14	22
27	Men min fågel märks dock icke (Runeberg)*	2.38	23
28	Bollspelet vid Trianon (Fröding)*	1.29	23
29	Säv, säv, susa (Fröding)	2.42	23
30	Marssnön (Wecksell)	1.21	24
31	Diamanten på marssnön (Wecksell)	3.10	24
	5 Laulut, op.37		
32	Den första kyssen (arr. Nils Eric Fougstedt; Runeberg)	2.10	24
33	Lasse liten (Topelius)	1.59	25
34	Soluppgång (Hedberg)	2.10	25
35	Var det en dröm? (arr. Jussi Jalas; Wecksell)	2.15	25
36	Flickan kom ifrån sin älsklings möte (Runeberg)	3.09	26
	5 Laulut, op.38		
37	Höstkväll (Rydberg)	4.00	26
38	På verandan vid havet (Rydberg)	3.22	27
39	I natten (Rydberg)	3.45	27
40	Harpolekaren och hans son (Rydberg)	3.24	27
41	Jag ville, jag vore (Fröding)	3.02	28
	6 Lieder, op.50		
42	Lenzgesang (Fitger)	2.48	29
43	Sehnsucht (Weiß)	1.53	29
44	Im Feld ein Mädchen singt (Susman)	3.13	30
45	Aus banger Brust (Dehmel)	2.37	30
46	Die stille Stadt (Dehmel)	2.38	30
47	Rosenlied (Ritter)*	1.55	31

48	**Erloschen** (Busse-Palma)	2.53	31
49	**Hymn to Thais** (Borgström)	1.41	32
	8 Laulut, op.57		
50	Älven och snigeln (Josephson)	2.36	32
51	En blomma stod vid vägen (Josephson)	1.53	33
52	Kvarnhjulet (Josephson)	2.28	33
53	Maj (Josephson)*	3.17	33
54	Jag är ett träd (Josephson)	2.24	33
55	Hertig Magnus (Josephson)	4.07	34
56	Vänskapens blomma (Josephson)	2.39	34
57	Näcken (Josephson)	3.03	35
	2 Songs from Shakespeare's *Twelfth Night*, op.60**		
58	Kom nu hit, död	2.27	35
59	Hållilå, uti storm och i regn	2.18	35
	8 Laulut, op.61		
60	Långsamt som kvällskyn (Tavaststjerna)	2.35	36
61	Vattenplask (Rydberg)	3.32	36
62	När jag drömmer… (Tavaststjerna)	2.51	36
63	Romeo (Tavaststjerna)	1.51	37
64	Romans (Tavaststjerna)	3.26	37
65	Dolce far niente (Tavaststjerna)	1.43	38
66	Fåfäng önskan (Runeberg)	3.01	38
67	Vårtagen (Gripenberg)*	2.11	38
	6 Laulut, op.72		
68	No.3 Kyssen (Rydberg)	2.17	39
69	No.4 Kaiutar (Kyösti)	4.10	39
70	No.5 Der Wanderer und der Bach (Greif)	0.56	40
71	No.6 Hundra vägar har min tanke (Runeberg)*	2.06	40
	6 Laulut, op.86		
72	Vårförnimmelser (Tavaststjerna)	1.16	40
73	Längtan heter min arvedel (Karlfeldt)	2.52	41
74	Dold förening (Snoilsky)	1.14	41
75	Och finns det en tanke (Tavaststjerna)	2.15	41
76	Sångarlön (Snoilsky)	1.57	41
77	I systrar, I bröder, I älskande par (Lybeck)*	2.17	42
	6 Laulut, op.88		
78	Blåsippan (Franzén)	0.55	42
79	De bägge rosorna (Franzén)	1.41	42
80	Vitsippan (Franzén)	1.26	43
81	Sippan (Runeberg)	1.03	43
82	Törnet (Runeberg)	2.18	43
83	Blommans öde (Runeberg)	1.35	43
	6 Laulut, op.90		
84	Norden (Runeberg)	2.45	43
85	Hennes budskap (Runeberg)	1.26	44
86	Morgonen (Runeberg)	2.27	44

87	Fågelfängaren (Runeberg)	1.44	45
88	Sommarnatten (Runeberg)	2.12	45
89	Vem styrde hit din väg? (Runeberg)*	2.24	45
90	**Narciss** (Gripenberg)	2.28	46
91	**Små flickorna** (Procopé)*	3.21	46
92	**Sången om korsspindeln, op.27 no.4** (Paul) (from *Kuningas Kristian II*)	4.37	47
93	**Les Trois Sœurs aveugles** (Maeterlinck) (from *Pelléas et Mélisande*, op.46)	3.26	48

DDD

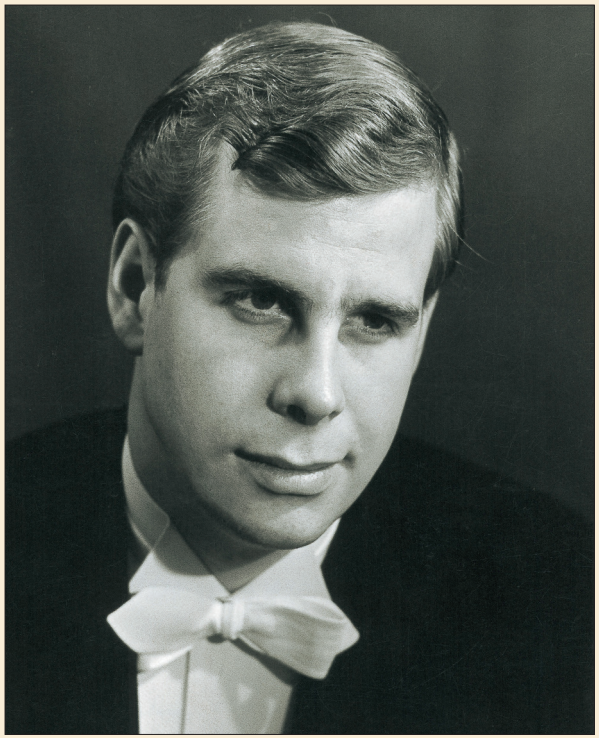

Tom Krause
Photo: Decca/Elisapeth Speidel

SIBELIUS AND THE SONG

Sibelius composed almost a hundred songs, most of them to Swedish texts. The earliest set, Opus 13, dates from the early 1890s, and the last, the Six Runeberg settings, op.90, comes from the darkest years of the First World War when he was struggling with the definitive version of the Fifth Symphony. True, there are two other songs — the delightful settings of Bertel Gripenberg's *Narciss* (1918) and of Hjalmar Procopé's *Små flickorna* (Young girls, 1920), but to all intents and purposes, Sibelius's contribution to the *romans* repertoire ends well before his last four major works, the Sixth and Seventh Symphonies, *Tapiola* and *The Tempest*. The *romans,* incidentally, is the Swedish equivalent of the German *Lied* or the French *mélodie,* and its foundations were laid early in the nineteenth century by such composers as Geijer, Almqvist and Lindblad.

When one thinks of Sibelius's extraordinary powers of compression, his ability to evoke a mood by the simplest of brushstrokes and the greatest economy of means, not to mention his highly developed sense of line, one might expect his songs to reflect a mastery commensurate with that of such orchestral works as *The Bard* and the Fourth Symphony. Many of them do, and I am inclined to think that his achievement as a song composer has been underestimated by many music-lovers whose knowledge of them does not extend far beyond *Svarta rosor* (Black roses), *Flickan kom ifrån sin älsklings möte* (or *The Tryst* as it is sometimes known in English) and *Säv, säv, susa* (Sigh, rushes, sigh). As with the Grieg songs, some of the most popular have served to hinder the music-lover from exploring the less familiar, and irrespective of the merits of the three I have mentioned — and *Säv, säv, susa* is very beautiful indeed — it is they that one encounters in the concert hall rather than such strange and haunting masterpieces as *Jubal, Teodora* and *Höstkväll* (Autumn evening). Yet although I would hesitate to say that his contribution to the literature of song can be measured alongside that of, say, Mussorgsky or Wolf, he certainly deserves a more honoured place in the firmament than commentators have been inclined to accord him. Composers who have channelled their inspiration exclusively or virtually exclusively into this medium, like Yjrö Kilpinen or Othmar Schoeck are, of course, a special case, but among those whose creative energies have sought diverse outlets and for whom song is only one facet of their genius, Sibelius can hold his own. The celebrity of the symphonies and the tone poems has diverted attention away from Sibelius's music for voice, and it is only now that belated attention is being given to the choral music. A second factor is the relative inaccessibility of the Swedish language as far as non-native singers and audiences are concerned, for like the Grieg songs, those of Sibelius do not sound well in translation. Only a handful (literally five) of the songs are in Finnish, though these are among the most affecting of all; nine are in German, in which Sibelius was reasonably fluent, one is in English, and another, the setting of Maeterlinck's *Les Trois Sœurs aveugles* from *Pelléas et Mélisande,* is in French. The vast majority of the songs are in the language with which he grew up as a child: Swedish.

Indeed a word about language may be in order here. As a boy Sibelius was brought up in a Swedish-speaking home in the then predominantly Swedish-speaking town of Tavastehus or, to give it its Finnish name, Hämeenlinna. Indeed, the young Jean did not begin to learn Finnish until he was eight years old in preparation for entrance to the Hämeenlinna Soumalainen Normaalilseo, the first Finnish-speaking grammar school in the country. After the Treaty of Tilsit (1807) had brought Finland under the hegemony of the Tsars, the Russians continued to administer the "Grand Duchy of Finland", as it then became, through the existing bureaucratic machinery set up during the six hundred or so years of Swedish rule. Hence Swedish was retained as the language of government, alongside Russian itself, and was the preserve of the educated classes, while Finnish was the language of the masses.

Sibelius's enrolment in the first school which allowed lessons to be conducted in the vernacular and not just in Swedish and Latin, proved as decisive as it was enlightened, for it brought him into contact with the rich repertory of Finnish folk-poetry enshrined in the *Kalevala* and the *Kanteletar.* This was to fire his imagination throughout his career and bore fruit in such masterpieces as the *Lemminkäinen Legends, Pohjola's Daughter, Luonnotar,* and *Tapiola.* Oddly enough, it found little outlet in the solo songs*, which draw on the other main source of inspiration which kindled his creative fires, the lyric poetry of such figures as Gustaf Fröding (1860–1911), the poet of *Säv, säv, susa,* Ernst Josephson (1851–1906), the author of the collection named *Svarta rosor,* and the Finnish poet, Johan Ludvig Runeberg (1804–1877), all of them writing in Swedish. Runeberg was undoubtedly the poet he loved most deeply, an enthusiasm shared by Brahms, and twenty-four of the songs, over a quarter of his output in this genre, are Runeberg settings. Runeberg touched a specially sympathetic vein in his sensibility and he absorbed his language so completely that certain literary artifices which one encounters in Runeberg's epic poetry find

their way into the composer's diaries and letters. Generally speaking, Sibelius's inspiration was best kindled by the nature poets writing in Swedish, be they Finnish, such as Runeberg, Wecksell and Tavaststjerna or mainland Swedish, like Karlfeldt, Fröding and, above all, Viktor Rydberg (1828–1895): Sibelius's setting of his *Höstkväll* must be numbered among his very greatest and most self-revealing songs. Not all of Sibelius's poets are of this stature but most of them are of quality, and all are linked by their highly developed feeling for the northern landscape and its desolate melancholy and grandeur.

The greatest of all Sibelius's works for the human voice is undoubtedly *Luonnotar,* half tone-poem, half song with orchestra, which Elisabeth Söderström and Vladimir Ashkenazy recorded with the Philharmonia Orchestra. *Luonnotar,* to a text from the Finnish *Kalevala,* is not a symphonic poem in the normal sense of the word and it is on too extended a scale to be regarded simply as a song with orchestra or even a scena like *Höstkväll*. Indeed, it is quite unlike anything in all music, a profoundly original work even by Sibelius's own standards! Its power and intensity are matched only in *The Bard* and *Tapiola,* and its atmosphere is unique even in his output. It was written for Aino Ackté, who possessed an exceptionally wide range and who gave the first performances of a number of other Sibelius songs (it must in fairness be noted that the *Arioso,* op.3, another Runeberg setting, and *Höstkväll* also possess a wide if not so cruelly demanding range). However, the fact remains that in *Luonnotar* Sibelius was working in his natural element, the orchestra, and he was also composing a work of symphonic proportions: *Luonnotar* is about the same length as the first movement of the Fourth Symphony, with which it is roughly contemporaneous. All the other songs are smaller in scale and are conceived with piano accompaniment, and even if commentators have dwelt on the limitations of Sibelius's keyboard writing rather than its moments of strength, no one could reasonably argue that his mastery of the latter is remotely comparable with his genius for the orchestra. There is no doubt that the impact of many of the songs has been blunted by the apparent ineffectiveness of the keyboard writing. Sibelius himself recognised this by making orchestral transcriptions of *Jubal, Teodora* and *Höstkväll.*

Sibelius's Opus 1 (though it was by no means his first set of songs) is the *Fem Julsånger (Five Christmas Songs,* 1895–1913), four of them settings of Topelius. His first important group, however, is the set of seven Runeberg songs, opus 13, composed in 1891–92. The first three songs of the opus 17 set, including another Runeberg setting, the haunting *Se'n har jag ej frågat mera* (Since then I have stopped asking), come from the first half of the same decade. *Vilse* (Lost) dates from 1898 (rev. 1902) and *En slända* (A dragonfly) from 1904, while the last two songs, *Illalle* (To Evening), and *Lastu lainehilla* (Driftwood), two of the rare settings of Finnish —, and, I might add, two of the most lyrical and affecting of his songs — were written in 1898 and 1902 respectively. Sibelius's greatest songs undoubtedly come from these years — the late 1890s and the first decade of the present century: they are the four sets, opp.35–38, all of which are accommodated on this release.

Robert Layton

* There are two reasons for this: first, the lyric poetry he read in his youth left an indelible mark on him throughout his life; secondly, the poetry of the *Kalevala* calls for epic treatment.

Jean Sibelius (1915)

SIBELIUS ET LA MÉLODIE

Sibelius composa près d'une centaine de mélodies, la plupart inspirées de textes suédois. Le premier cycle, op. 13, remonte au début des années 1890, et le dernier, les six mélodies tirées de Runeberg, op. 90, date des années sombres de la première guerre mondiale, alors qu'il mettait à grand peine la dernière main à sa Cinquième Symphonie. Certes, il en écrivit deux autres par la suite : la ravissante musique du *Små flickorna* (1920) de Hjalmar Procopé et celle du *Narciss* (1925) de Bertel Gripenberg, mais dans l'ensemble, l'apport de Sibelius au répertoire du *romans* cesse bien avant ses quatre dernières grandes œuvres, la Sixième et la Septième Symphonie, *Tapiola* et *La Tempête*. Le *romans*, incidemment, est l'équivalent suédois du Lied allemand et de la mélodie française. C'est un genre dont les fondements avaient été posés au XIXe siècle par des compositeurs tels que Geijer, Almqvist et Lindblad.

Si l'on songe à l'exceptionnelle concision de Sibelius, à la faculté qu'il a de brosser une atmosphère en quelques notes avec une remarquable économie de moyens, sans oublier son sens très aigu de la ligne, on peut s'attendre à ce que ses mélodies révèlent une maîtrise analogue à celle des œuvres orchestrales telles que *Le Barde* et la Quatrième Symphonie. C'est le cas pour beaucoup, et je serais tenté de dire que ses mélodies sont généralement sous-estimées par les mélomanes, dont l'appréciation ne va guère au-delà de *Svarta rosor, Flickan kom ifrån sin älsklings möte* et *Säv, säv, susa*. Comme pour Grieg, les mélodies les plus connues ont empêché l'amateur d'explorer les moins familières, et si belles que soient les trois que je viens de citer (et *Säv, säv, susa* est tout à fait superbe), ce sont elles que l'on entend toujours dans les salles de concert, et non les chefs-d'œuvre étranges et pénétrants tels que *Jubal, Teodora* et *Höstkväll*. Au firmament des compositeurs de mélodie, j'hésiterais certes à le placer sur un pied d'égalité avec Moussorgski et Wolf, mais il mérite un rang supérieur à celui que les critiques ont bien voulu lui accorder. Les compositeurs qui ont fait de ce genre le véhicule exclusif ou presque exclusif de leur inspiration, tels que Yrjö Kilpinen ou Othmar Schoeck, constituent bien entendu des cas d'espèce, mais parmi ceux dont l'énergie créatrice s'est exprimée diversement, et pour lesquels la mélodie n'est que l'une des facettes de leur génie, Sibelius fait bonne figure. Du fait de leur notoriété, les symphonies et les poèmes symphoniques ont rejeté dans l'ombre sa musique vocale, et ce n'est que depuis peu qu'on accorde enfin l'attention qu'elle mérite à sa musique chorale. Autre facteur, l'impénétrabilité

relative du suédois pour les chanteurs étrangers, car les mélodies de Sibelius, comme celles de Grieg, perdent beaucoup à la traduction. Cinq seulement, mais des plus émouvantes, sont en finnois, neuf en allemand, langue que Sibelius connaissait relativement bien, une en anglais, et une autre, *Les Trois Sœurs aveugles*, tirée de *Pelléas et Mélisande* de Maeterlinck, en français. La plupart sont en suédois, la langue de son enfance.

Arrêtons-nous un instant sur cette question de la langue. Enfant, Sibelius fut élevé dans un milieu parlant le suédois dans la ville d'expression en majorité suédoise de Tavastehus, appelée en finnois Hämeenlinna. En fait, le jeune Janne n'apprit le finnois qu'à l'âge de huit ans, pour se préparer à l'entrée au Hämeenlinna Soumalainen Normaalilseo, premier lycée d'expression finnoise du pays. Après le Traité de Tilsit (1807), qui avait soumis la Finlande à l'hégémonie des tsars, les Russes continuèrent d'administrer ce qu'ils appelaient le "Grand-Duché de Finlande" par le biais des rouages établis au cours des quelque six siècles de domination suédoise. Le suédois resta donc, à côté du russe, la langue de l'administration. Il était parlé par les gens instruits, alors que le finnois était la langue du peuple.

L'entrée de Sibelius au premier lycée où les cours étaient donnés en langue populaire, et non plus seulement en suédois et en latin, fut une décision cruciale, et inspirée, car elle le mit en contact avec le riche répertoire de la poésie populaire finnoise telle qu'elle s'incarne dans le *Kalevala* et dans le *Kanteletar*. Celle-ci devait embraser son imagination tout au long de sa carrière et engendrer des chefs-d'œuvre tels que les *Légendes de Lemminkäinen*, *La Fille de Pohjola, Luonnotar* et *Tapiola*.

Curieusement, on ne retrouve guère son influence dans les mélodies, qui s'appuient sur l'autre source d'inspiration dont le compositeur a nourri son génie créateur, la poésie lyrique d'auteurs comme Gustaf Fröding (1860–1911, le poète de *Säv, säv, susa*), Ernst Josephson (1851–1906), auteur du recueil intitulé *Svarta rosor* et le poète finlandais Johan Ludvig Runeberg (1804–1877), qui écrivaient tous en suédois. Runeberg fut indubitablement le poète qu'il a le plus profondément aimé, enthousiasme d'ailleurs partagé par Brahms, et vingt-quatre des mélodies, soit plus d'un quart, s'inspirent de son œuvre. Ce poète touchait chez Sibelius une corde sensible, et influença si profondément son langage que certains de ses artifices littéraires se retrouvent dans le journal et la correspondance du musicien. En général, Sibelius doit surtout son inspiration aux poètes de la nature qui écrivent en suédois, qu'ils soient finlandais comme Runeberg, Wecksell et Tavaststjerna, ou de Suède même, tels que Karlfeldt, Fröding et surtout Viktor Rydberg (1828–1895): *Höstkväll* compte sans nul doute parmi ses meilleures mélodies, et parmi les plus révélatrices. Les poètes choisis par Sibelius ne sont pas tous aussi remarquables, mais ils sont tous des écrivains de qualité, qui ont en commun un profond attachement pour la grandeur mélancolique des paysages nordiques.

Bien entendu, la plus grande œuvre vocale de Sibelius est indubitablement *Luonnotar*, qui tient à la fois du poème symphonique et de la mélodie avec orchestre, et qu'Elisabeth Söderström et Vladimir Ashkenazy ont enregistré avec le Philharmonia Orchestra. *Luonnotar* n'est pas un poème symphonique au sens strict du terme, mais déborde, de par son ampleur, le cadre de la mélodie avec orchestre, ou même de la scène ou *scena*, dont *Höstkväll* est un exemple. C'est en fait une œuvre qui n'a pas sa pareille dans toute l'histoire de la musique, une œuvre profondément originale, chez un compositeur dont l'originalité n'est plus à démontrer ! Il atteint là une puissance et une intensité que l'on ne retrouve que dans *Le Barde* et dans *Tapiola*, créant une atmosphère tout à fait exceptionnelle dans son œuvre. *Luonnotar* avait été écrit pour Aino Ackté, qui possédait une tessiture d'une étendue exceptionnelle, et qui devait donner la première audition de plusieurs autres mélodies de Sibelius (il faut toutefois noter que *Arioso* op. 3, un autre poème de Runeberg, et *Höstkväll* exigent également un très vaste registre, bien que moins impitoyable pour la voix). Reste toutefois qu'avec *Luonnotar* Sibelius était dans son élément, l'orchestre, et qu'il composait une œuvre d'une ampleur quasi symphonique : *Luonnotar* est de la même longueur environ que le premier mouvement de la Quatrième Symphonie, œuvre à peu près contemporaine. Les autres mélodies sont toutes plus brèves et se contentent d'un accompagnement au piano. Les critiques se sont complu à souligner les limites de ses compositions pour clavier, plutôt que leurs moments forts ; il faut certes admettre que sa maîtrise dans ce domaine n'est en rien comparable à son génie pour la musique orchestrale. L'effet de bien des mélodies est sans nul doute affaibli par l'impuissance apparente de l'écriture pianistique. Sibelius en avait conscience puisqu'il fit lui-même des transcriptions pour orchestre de *Jubal, Teodora* et *Höstkväll*.

Les *Fem Julsånger*, dont quatre s'inspirent de Topelius, constituent l'Opus 1 de Sibelius, sans d'ailleurs être son premier cycle de mélodies. Le premier groupe important est toutefois la série des sept mélodies tirées de Runeberg, op. 13, composées en 1891–1892. Les trois premières mélodies de l'Opus 17, dont autre poème saisissant de Runeberg, *Se'n har jag*

ej frågat mera, datent de la première moitié de la même décennie. *Vilse* date de 1898 (révisée en 1902) et *En slända* de 1904, tandis que les deux dernières, *Illalle* et *Lastu lainehilla,* deux des rare mélodies en finnois, deux des plus lyriques et plus émouvantes, furent composées en 1898. Les meilleures mélodies de Sibelius sont de cette période : fin des années 1890 et première décennie du vingtième siècle ; ce sont les quatre cycles, Opus 35 à 38, qui sont inclus dans cette intégrale.

Robert Layton
Traduction Decca

*Cette absence s'explique par deux raisons : la poésie lyrique lue dans sa jeunesse laissa sur Sibelius une marque ineffaçable, et celle du *Kalevala* demande le traitement épique.

Elisabeth Söderström & Vladimir Ashkenazy
Photo: Decca

SIBELIUS UND DAS LIED

Sibelius schrieb an die hundert Lieder, meist vertonte er schwedische Texte. Die erste Gruppe, op.13, stammt aus den Jahren kurz nach 1890, die letzte, sechs Lieder nach Gedichten von Runeberg (op. 90), entstand in den schwärzesten Tagen des Ersten Weltkrieges als er um eine endgültige Fassung der 5. Sinfonie rang. Es gibt wohl noch zwei weitere Lieder, die sehr reizvolle Vertonung von Hjalmar Procopés *Små flickorna* (1920) sowie *Narciss* nach Bertel Gripenberg aber praktisch vollendete Sibelius seinen Beitrag zum *Romans*-Repertoire einige Zeit vor der Entstehung seiner vier letzten großen Werke, der 6. und 7. Sinfonie, *Tapiola* und der Theatermusik zu Shakespeares *Sturm*. "Romans" im Schwedischen entspricht dem deutschen "Lied" oder der französischen "mélodie". Diese Kunstgattung wurde im frühen 19. Jahrhundert durch Komponisten wie Geijer, Almqvist und Lindblad begründet.

Wer Sibelius' außerordentliche Gabe zum Komprimieren kennt, seine Fähigkeit, mit den einfachsten Pinselstrichen und sparsamsten Mitteln eine Stimmung deutlich zu machen, darüber hinaus seinen hochentwickelten Sinn für Linienführung, erwartet wahrscheinlich in seinen Liedern eine Meisterschaft, die sich mit der von Orchesterwerken wie *Der Barde* und die 4. Sinfonie vergleichen lässt. Viele entsprechen diesen Erwartungen. Ich glaube sogar, dass seine vielseitige Leistung als Liederkomponist von manchen Musikfreunden unterschätzt wurde, weil sie von seinem Liedschaffen nicht mehr kannten als *Svarta rosor, Flickan kom ifrån sin älsklings möte* und *Säv, säv, susa*. Wie bei Grieg haben die wenigen allseits beliebten Lieder den Musikfreund am Suchen und Finden der weniger bekannten gehindert. Damit sei nichts gegen die künstlerischen Qualitäten der drei eben genannten gesagt — *Säv, säv, susa* z.B. ist wirklich wunderschön — aber man hört sie eben viel eher im Konzertsaal als ungewöhnliche und noch lange nachklingende Meisterwerke wie *Jubal, Teodora* und *Höstkväll*. Obwohl ich die Behauptung nicht wagen würde, Sibelius' Anteil an der Literatur des Liedes könnte mit Mussorgskij oder Wolf eingestuft werden, gebührt ihm ein ehrenvollerer Platz als die Musikwissenschaft ihm einzuräumen geneigt war. Komponisten wie Yjrö Kilpinen oder Othmar Schoeck, die ihren Inspirationen beinahe immer oder ganzlich in diesem Genre Ausdruck verliehen, sind natürlich Ausnahmefalle. Sibelius hält den Vergleich mit jenen aber durchaus stand, die ihre kreativen Energien in verschiedene Musikformen umsetzten, und für die das Lied nur ein Teilgebiet ihrer Begabung war.

Der Ruhm seiner Sinfonien und sinfonischen Dichtungen hat die Aufmerksamkeit von seinen Vokalwerken abgelenkt. Erst jetzt findet seine Chormusik verspätet Beachtung. Andere Ursachen dieser Entwicklung sind in den Sprachschwierigkeiten der Sänger zu suchen, denn wie die Lieder von Grieg klingen auch die von Sibelius nicht gut in der Übersetzung. Man kann seine finnischen Lieder buchstablich an den Fingern einer Hand abzählen; diese Lieder gehören übrigens zu seinen ergreifendsten. Er vertonte neun deutsche Texte, da er diese Sprache recht gut beherrschte, ein Lied ist englisch, ein anderes (Maeterlincks *Les trois sœurs aveugles* aus *Pelléas et Mélisande*) ist französisch. Jedoch der weitaus größte Teil seines Liedschaffens steht in der Sprache seiner Kindheit, schwedisch.

Es scheint mir richtig, an diesem Punkt die Frage nach Sibelius' Sprache zu erörtern. Er wuchs in einer schwedischsprachigen Familie in der damals hauptsächlich schwedischsprachigen Stadt Tavastehus auf (ihr finnischer Name ist Hämeenlinna). Erst mit acht Jahren begann der junge Jean, Finnisch zu lernen, als man ihn für den Eintritt in das Hämeenlinna Soumalainen Normaalilyseo vorbereitete, das erste finnische Gymnasium des Landes. Der Frieden von Tilsit hatte Finnland unter die Hegemonie der Zaren gebracht, doch die Russen überließen die Verwaltung des neu geschaffenen "Großherzogtums Finnland" weiterhin der in 600 Jahren schwedischer Herrschaft entwickelten Bürokratie. Schwedisch blieb, zusammen mit Russisch, die Sprache der Regierenden und war den Gebildeten vorbehalten, während Finnisch als die Sprache des einfachen Volkes galt.

Der Entschluss, Sibelius in die erste Schule zu schicken, in der nicht nur Schwedisch und Latein, sondern auch Finnisch als Unterrichtssprache erlaubt war, erwies sich als ebenso entscheidend wie vorurteilsfrei. Er lernte so den reichen Schatz der finnischen Volksdichtung kennen, die im Epos *Kalevala* und im *Kanteletar* zusammengefasst ist. Während seiner ganzen künstlerischen Laufbahn entzündete sich an beiden immer wieder seine Phantasie, und er schuf Meisterwerke wie die *Lemminkäinen-Suite*, *Pohjolas Tochter*, *Luonnotar* und *Tapiola*. In seinen Sololiedern kommt dies interessanterweise nicht zum Ausdruck, hier sprang der zündende Funke über aus dem zweiten für ihn wichtigen Fundus der Anregung, der Lyrik von Dichtern wie Gustaf Fröding (1860–1911; dem Verfasser von *Säv, säv, susa*), Ernst Josephson (1851–1906), Autor der Sammlung *Svarta rosor* und dem Werk des Finnen Johan Ludvig Runeberg (1804–1877); sie alle schrieben schwedisch. Dafür gibt es zwei Gründe: Die Lyrik, die Sibelius in seiner Jugend las, hinterließ auch

in seinem späteren Leben einen tiefen Eindruck, und die Dichtungen der *Kalevala* verlangte eine epische Behandlung. Das Werk des Dichters Runeberg liebte er zweifellos am meisten, ein Enthusiasmus, den er mit Brahms teilte. 24 Lieder, mehr als ein Viertel seines Schaffens in diesem Genre, sind Runeberg-Vertonungen. Mit Runeberg verband ihn offenbar eine ähnliche Gefühlswelt, denn er nahm die Sprache des Dichters so vollkommen in sich auf, dass gewisse Formulierungen aus dessen epischer Lyrik ihren Weg in seine Tagebücher und Briefe fanden. Im allgemeinen inspirierten Sibelius besonders Dichter der Natur, die schwedisch schrieben, ganz gleich, ob sie aus Finnland stammten (wie Runeberg, Wecksell und Tavaststjerna) oder aus dem schwedischen Mutterland (wie Karlfeldt, Fröding und vor allem Viktor Rydberg, 1828–1895). Seine Vertonung von *Höstkväll* gehört zu den schönsten und sein Inneres am meisten preisgebenden Liedern. Nicht alle Textdichter von Sibelius sind weithin bekannt, die meisten erreichten jedoch einen hohen Standard, und allen gemeinsam ist eine Liebe zur nordischen Landschaft, zu ihrer Schwermut und einsamen Größe.

Das bedeutendste aller Vokalwerke des Komponisten ist ohne Zweifel *Luonnotar*, halb sinfonische Dichtung, halb Orchesterlied. Elisabeth Söderstrom, Vladimir Ashkenazy und das Philharmonia Orchestra haben es für Decca eingespielt. *Luonnotar* ist keine sinfonische Dichtung im hergebrachten Sinn und zu umfangreich, um als Gesang mit Orchester zu gelten, nicht einmal als Szene wie *Höstkväll*. Dieses Werk gleicht wirklich keiner anderen Musik, es ist zutiefst original, sogar im Vergleich zu den anderen, sehr individuellen Kompositionen von Sibelius. Seine Ausdruckskraft und Intensität werden nur noch von *Der Barde* und *Tapiola* erreicht, seine Atmosphäre ist einmalig im ganzen Oeuvre. Geschrieben wurde *Luonnotar* für Aino Acté, eine Sängerin mit außerordentlicher Stimmlage, der Sibelius die Erstaufführung einiger anderer Lieder anvertraut hatte. Zu erwähnen ist in diesem Zusammenhang, dass *Arioso*, op. 3 (Text wieder von Runeberg) und *Höstkväll* auch einen weiten Stimmumfang erfordern, jedoch nicht ganz so grausam zur Tessitura sind. Wichtig ist vor allem: Bei der Arbeit an *Luonnotar* war Sibelius tatsächlich in seinem Element, denn er bediente sich seines natürlichen Ausdrucksmittels, des Orchesters, und komponierte in sinfonischen Proportionen (Dieses Werk ist ungefähr so lang wie der erste Satz der 4. Sinfonie, die zur selben Zeit entstand.) Alle anderen Lieder sind kürzer, weniger anspruchsvoll und mit Klavierbegleitung. Es ist bedauerlich, dass Musikwissenschaftler mehr auf die Grenzen seines Talents für das Klavier hingewiesen haben als auf die starken Momente. Andererseits kann aber niemand ernstlich behaupten, Sibelius' Kompositionsstil für das Klavier sei auch nur im entferntesten mit seiner genialen Begabung für Orchestermusik vergleichbar. Zweifellos haben viele dieser Lieder durch die offenbare Schwäche der Klavierbegleitung an Wirkung verloren. Sibelius erkannte dies selbst und verfasste Orchestertranskriptionen für *Jubal, Teodora* und *Höstkväll*.

Opus 1 besteht übrigens keinesfalls aus Sibelius' ersten Liedern, er nannte es *Fem Julsånger* (fünf Weihnachtslieder, davon vier Topelius-Texte), seine erste bedeutende Liedergruppe fasst die 1891–92 komponierten sieben Runeberg-Lieder in Opus 13 zusammen. Die ersten drei Lieder des Opus 17, die ebenfalls ein Runeberg-Gedicht umfassen (das eindringliche *Se'n har jag ej fragat mera*), stammen aus der ersten Hälfte jenes Jahrzehnts. *Vilse* entstand 1898 (1902 überarbeitet) und *En slända* stammt aus dem Jahre 1904, während die letzten beiden Lieder *Illalle* und *Lastu lainehilla*, zwei der seltenen Vertonungen finnischer Lyrik — und ich darf wohl hinzufügen, zwei besonders lyrische und ergreifende Werke des Komponisten —, 1898 und 1902 geschrieben wurden. Die schönsten Lieder von Sibelius entstanden sicher in den späten 90er Jahren des letzten und in der ersten Dekade unseres Jahrhunderts. Sie umfassen die ebenfalls auf dieser Gesamtaufnahme eingespielten vier Zyklen op. 35 bis op. 38.

Robert Layton
Übersetzung Decca

1 **Serenad**

Ren släckt är lampan i min flickas kammer,
Ett blekrött månsken blott på rutan flammar
Och genom slöjan, fäst för den, jag ser
Den skönas bild ej mer.

Snart skall hon bäddens trygga fristad hinna;
Sen, blyga Cynthia, bliv min spejarinna,
Och yppa vänligt vad du skåda fått
För mig och natten blott.

Om med en blick, där himlen strålar åter,
Hon sammanknyter händerna och gråter
Och talar ord, som blott en ängel hör,
Sin aftonbön hon gör.

Men om den höljda barmen rörs och bävar,
Ett leende på rosenläppen svävar,
Och kindens låga sakta tänder sig,
Då drömmer hon om mig.

J.L. Runeberg

Serenade

The light in her chamber has already been turned out,
only the wan red moonlight flames on the window-pane,
and through the veil, fastened before it,
I see the image of the fair one no more.

Soon she will reach the sanctuary of her bed;
then, modest Cynthia, be a spy and friend
and reveal to me and the night alone
what you are permitted to see.

If with a look that radiates heaven
she joins her hands and weeps
and speaks such words as only angels hear —
she is saying her evening prayers.

But if her shrouded bosom stirs and trembles,
a smile hangs on those rosy lips
and her cheeks begin to blaze gently —
then she is dreaming of me.

5 Julsånger, op.1

2 **Nu står jul vid snöig port** op.1/1

Nu står jul vid snöig port,
klappar på och myser:
Kära barn, släpp in mig fort!
Här står jag och fryser.
Se, min korg är full och tung!
Båd' åt gammal och åt ung
har jag gåvor rara:
får jag hos dig vara?
Ja, kom, ja, kom, kära jul!

Jag för med mig tända ljus
och en gran från skogen,
frid och fröjd i varje hus,
vänskap så förtrogen.
Fattig man skall ej bli glömd,
där han hungrar tyst och gömd,
och var sorg, som gråter,
skall bli tröstad åter.
Ja, kom ja, kom, kara jul!

Zachris Topelius

Christmas stands on the snowy porch

Christmas stands on the snowy porch,
knocks and says with a beam:
Hurry, children, let me in,
I am freezing as I stand here.
Look, my basket is heavy-laden
with fine presents
for young and old.
Will you let me stay with you?
Oh yes, dear Christmas, come right in!

I bring with me lighted candles
and a fir tree from the forest,
peace and joy to every home
and true fellowship.
The poor man will not get forgotten
as he stands hungry, silent and unseen,
and each tearful sorrow
shall find comfort.
Oh yes, dear Christmas, come right in!

3 **Nu så kommer julen!** op.1/2

Nu så kommer julen! Nu är julen här,
litet mörk och kulen, men ändå så kär.
Han i salen träder med så hjärtligt sinn',
och i högtidskläder dansa barnen in.
Ljusen och lanternan glimma högt kring dem,
som den klara stjärnan över Betlehem.

Christmas is coming

Christmas is coming, Christmas is here,
a little dark and bleak, but dearly beloved.
He enters the room with a kindly face
and the children in their Sunday best dance in.
Candles and lanterns glimmer round about them
as bright as the star over Bethlehem.

Brinn, du julens stjärna, lys min
barndomsstig!
O, så gärna, gärna ser jag upp till dig,
som jag dig förstode. Liten liksom jag
var också den gode Frälsaren en dag.
Och då sken du redan på hans krubba klar,
och så sken du sedan allt till våra dar.

O du goda, fromma, glada juletid!
Du vår vinterblomma, full av fröjd och frid!
Tusen skalkar gunga ystra på ditt knä.
och små änglar sjunga kring vårt juleträ.
Glatt med dem sig blandar barnens
fröjdeljud.
Alla goda andar lova Herren Gud.

Zachris Topelius

Burn bright, o Christmas star, to light my
childhood path!
How I love to gaze at you
as if in understanding. Our blessed
Redeemer
was once a child like me.
You shone upon his manger then
and have shone upon us ever since.

O fervent, merry, blessed Christmastide!
Our winter flower, full of peace and joy!
A thousand little rascals are dandled on
your knee
and round our Christmas tree sing
little angels.
The children's joyful singing blends
with theirs —
each Christian soul praises the Lord God.

4 **Det mörknar ute** op.1/3

Det mörknar ute och vindens sus
far över de dunkla dalar.
Natt faller över den armes hus
och rikemans stoita salar.
Var är det ljus, var är det ljus,
som oss hugsvalar?

De eviga stjärnor stråla klart
i däldernas dunkel neder.
Av festliga ljus ett underbart,
ett glänsande sken sig breder.
Kom snart Guds ljus, kom snart Guds ljus,
som allen oss lyser!

Outside it is getting dark

Outside it is getting dark and the wind
whistles through the dim valleys.
Night falls alike on the poor man's hut
and the rich man's proud halls.
Where is the light
that brings us comfort?

The eternal stars gleam brightly
into the dark of the glens below.
A wondrous, festive light
begins to shine.
O come quickly, God's own light,
that lightens us all.

Allt mörker ljusnar för Herren Krist,
som kom för att världen lysa.
Guds helga änglar med oljekvist
omskygga dem som frysa.
I kväll skall visst, i kväll skall
vår hydda änglarna hysa.

Zachris Topelius

The darkness brightens for Christ our Lord
who came as light of the world.
God's blessed angels shelter
with olive-branches those who shiver.
This evening our cottage surely
shall give angels lodging.

5 **Giv mig ej glans** op.1/4

Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt
i signad juletid.
Giv mig Guds ära, änglavakt
och över jorden frid!
Giv mig en fest som gläder mest
den konung, jag har bett till gäst!
Giv mig ej glans, ej guld, ej prakt,
giv mig en änglavakt!

Giv mig ett hem på fosterjord,
en gran med barn i ring,
en kväll i ljus med Herrens ord
och mörker däromkring!
Giv mig ett bo med samvetsro,
med glad förtröstan, hopp och tro.
Giv mig ett hem på fosterjord
och ljus av Herrens ord!

Till huog, till låg, till rik, till arm
kom, helga julefrid,
kom barnaglad, kom hjärtevarm
i världens vintertid!
Du ende, som ej skiftar om,
min Herre och min Konung, kom!

Give me no splendour

Give me no splendour, gold or pomp
at blessed Christmastide.
Give me God's glory, the angelic host
and peace on earth!
Give me a feast that will most please
the king I have invited as guest!
Give me no splendour, gold or pomp,
give me the angelic host.

Give me a home on our native soil,
a tree with children in a ring,
an evening in the light of the Lord's word
and darkness all around!
Give me a place with peace of mind,
with faith and hope and trust.
Give me a home on our native soil
and the light of the Lord's word!

To high and low, to rich and poor,
come, blessed Christmas peace,
come glad like children, warm of heart
in the world's winter!
O you alone who never change,
my Lord and my King, o come!

Till hög, till låg, till rik, till arm
kom glad och hjärtevarm.
Zachris Topelius

To high and low, to rich and poor,
come glad and warm of heart.

6 **On hanget korkeat, nietokset** op.1/5

On hanget korkeat, nietokset,
vaan joulu, joulu on meillä!
On kylmät paukkuvat pakkaset
ja tuimat Pohjolan tuloset
vaan joulu, joulu on meillä!

Me taasen laulamme riemuiten,
kun joulu, joulu on meillä!
Se valtaa sielun ja sydämen
ja surun särkevi entisen,
mi kasvoi elämän teillä!

Oi käykää, ystävät, laulamaan,
kun joulu, joulu on meillä!
Se tuttu, ystävä vanhastaan,
on tänne poikennut matkoillaan
ja viipyy hetkisen meillä.

Nyt tähtitarhoihin laulu soi,
kun joulu, joulu on meillä!
Nyt maasta taivaaseen päästä voi,
jos sydän nöyrä on lapsen, oi,
kun joulu, joulu on meillä!

Oi anna Jumala armoas,
kun joulu, joulu on meillä!
Ja kansaa suojaa sun voimallas,
meit' auta näkemään taivaitas,
kun joulu, joulu on meillä!
Vilkku Joukahainen

The snow stands in deep drifts

The snow stands in deep drifts
but Christmas is here!
There are crackling frosts
and biting North winds
but Christmas is here!

We raise our joyous voices
as Christmas is here!
It wins each heart and soul
and banishes the sorrows
that spring up on life's path.

Sing out, my friends,
as Christmas is here!
Our dear old friend
has broken his journey
to be with us a while.

The sound of singing reaches the stars
as Christmas is here!
From earth to heaven is a short step
for a child's meek heart
as Christmas is here!

Grant us your grace, o Lord,
as Christmas is here!
Protect our nation by your might
and help us to see your glory
as Christmas, Christmas is here!

7 **Arioso** op.3

Flickan gick en vintermorgon
I den rimbeströdda lunden,
Såg en vissnad ros och talte:
Sörj ej, sörj ej, arma blomma,
Att din sköna tid förflutit!
Du har levat, du har njutit,
Du har ägt din vår och glädje,
Innan vinterns köld dig nådde.
Värre öde har mitt hjärta,
Har på en gång vår och vinter,
Gossens öga är dess vårdag,
Och min moders är dess vinter.
Värre öde har mitt hjärta,
Har på en gång vår och vinter,
Gossens öga är dess vårdag,
Och min moders är dess vinter.
Sörj ej, arma blomma,
Att din sköna tid förflutit!
J.L. Runeberg
(Ursprunglig titel: Flickans Årstider)

Arioso

One winter morning the girl walked
in the frost-strewn grove,
saw a withered rose and said:
Do not lament, poor flower,
that your happy time is over!
You have lived, you have delighted,
you have possesed your joyous spring,
before the winter cold reached you.
My heart suffers a worse fate,
it holds spring and winter at once,
my lover's eyes are its spring day,
my mother's are its winter.
My heart suffers a worse fate,
it holds spring and winter at once,
my lover's eyes are its spring day,
my mother's are its winter.
Do not lament, poor flower,
that your happy time is over!
(Original title: A girl's seasons)

7 Laulut, op.13

8 **Under strandens granar** op.13/1

Under strandens granar lekte gossen
Vid en vik av den besjungna Saimen.
Honom såg, ur böljans salar, Näcken,
Såg med kärlek på den sköna gossen,
Önskande att honom till sig locka.
Då, som gubbe steg han först på stranden,
Men den muntra gossen flydde honom;
Och som yngling steg han sen på stranden,

Under the fir-trees on the shore

Under the fir-trees on the shore a boy
was playing
beside an inlet of famed Lake Saimaa.
From his halls under the billows the Nix
saw the pretty boy and fell in love,
desiring to entice him.
First he appeared on the shore as an old man
but the happy child ran away;
then he appeared on the shore as a youth

Men den muntra gossen bidde icke;
Sist, förvandlad till en yster fåle,
Steg han opp och hoppade bland träden.
Nu, när gossen såg den muntra fålen,
Gick han sakta lockande till honom,
Grep i hast hans man och sprang
på ryggen,
Lysten att en glättig ritt försöka;
Men, i samma ögonblick, till djupet
Flydde Näcken med sitt sköna byte.
Kom så gossens moder ned till stranden,
Sökande sitt barn, med sorg och tårar.
Henne såg, ur böljans salar, Näcken,
Såg med kärlek på den sköna kvinnan,
Önskande att henne till sig locka.
Då, som gubbe steg han först på stranden,
Men den sorgsna kvinnan flydde honom;
Och som yngling steg han sen på stranden,
Men den sorgsna kvinnan bidde icke;
Sist, förvandlad till den muntra gossen,
Låg han glad och vaggade på vågen.
Nu när modern såg sin son, den sörjde,
Sprang hon ut i böljan i hans armar,
Lysten att ur vådan honom rädda;
Men, i samma ögonblick, till djupet
Flydde Nacken med sitt sköna byte.

J.L. Runeberg

but the happy child would not stay,
at length he transformed himself
into a frisky foal, prancing among the trees.
When the boy saw the happy foal,
he quietly went to entice him,
seized his mane and sprang on his back,
eager to try a ride;
but at that very moment the Nix
fled to the deeps with his fine prize.
Then the boy's mother came to the shore,
sorrowing and tearful, looking for her child.
From his halls under the billows the Nix
saw the pretty woman and fell in love,
desiring to entice her.
First he appeared on the shore as an old man
but the sorrowing woman ran away;
then he appeared on the shore as a youth
but the sorrowing woman would not stay.
At length he transformed himself
into the happy boy, rocking merrily on
the waves.
When the mother saw the son she
grieved for,
she sprang into his arms in the billows,
eager to save him from peril;
but at that very moment the Nix
fled to the deeps with his fine prize.

9 **Kyssens hopp** op.13/2

Där jag satt i drömmar vid en källa,
Hörde jag en kyss på mina läppar
Sakta tala till en annan detta:
«Se, hon kommer, se, se, den blyga flickan
Kommer redan, inom några stunder
Sitter jag på hennes rosenläppar:
Och hon bär mig troget hela dagen,
Näns ej smaka på ett enda smultron,
Att ej blanda mig med smultron-saften,
Näns ej dricka ur den klara källan,
Att ej krossa mig mot glasets bräddar,
Näns ej viska ens ett ord om kärlek,
Att ej fläkta mig från rosenläppen.»

J.L. Runeberg

A kiss hopes

As I sat dreaming by a fountain,
I heard a kiss on my lips
say softly to another:
"Look where she comes, the shy young
girl is almost here. In a few moments
I will be sitting on her rosy lips
and she will carry me faithfully around
all day,
not daring to taste a single wild strawberry
in case she mixes me with the juice,
not daring to drink from the clear fountain
in case she crushes me on the glass' brim,
not daring to whisper even a word of love
in case she blows me from her rosy lips."

10 **Hjärtats morgon** op.13/3

Mörker rådde i mitt sinne,
Kallt mitt arma hjärta kändes,
Innan kärleken därinne
Av en vänlig ängel tändes.

Ser du solen, efter natten,
Strålande på fästet tåga,
Dimmor skingras, land och vatten
I ett helgonskimmer låga.

Ser du bilden av mitt hjärta;
Så dess första morgon grydde,
Så med fruktan, tomhet, smärta
Skuggan från dess världar flydde.

Sol, som livets natt förjagar,
Kärlek, om ett bröst du glömmer,
Vartill dessa mulna dagar,
Som man utan dig fördrömmer?

Dessa dagar evigt like,
Dessa hopplöst långa stunder,

Morning in the heart

Darkness filled my soul
and my poor heart was chill
until a kindly angel
lit the love in it.

See how the sun, after the night,
beaming, marches through the firmament,
the mist lifts, sea and land
lie haloed.

So it is with my heart:
thus its first morning dawned
and fear, emptiness, pain
vanished like shadows.

Sun, that drives away the night of life,
love, if you forget a heart,
where do these gloomy days lead
which are dreamed away without you?

These days, one like another,
these long hours bereft of hope,

Detta liv i dödens rike
Utan ljus och utan under!
J.L. Runeberg

this life in death's domain
without light or marvels!

11 **Våren flyktar hastigt** op.13/4

«Våren flyktar hastigt,
Hastigare sommarn,
Hösten dröjer länge,
Vintern ännu längre.
Snart, I sköna kinder,
Skolen I förvissna,
Och ej knoppas mera.»
Gossen svarte åter:
«Än i höstens dagar
Gläda vårens minnen,
Än i vinterns dagar
Räcka sommarns skördar,
Fritt må våren flykta,
Fritt må kinden vissna,
Låt oss nu blott älska,
Låt oss nu blott kyssas.»
J.L. Runeberg

Spring fleets fast

"Spring fleets fast,
summer even faster,
autumn lingers long,
winter even longer.
Soon, fair cheeks,
you will fade
and bloom no more."
The boy replied:
"Even on autumn days
spring's memories bring joy,
even on winter days
summer's harvest is in store.
Let spring fleet
and cheeks fade —
now we shall just love,
we shall just kiss."

12 **Drömmen** op.13/5

Tröttad lade jag mig ned på bädden,
Att i sömnen glömma sorg och saknad;
Men en dröm sig smög till huvudgärden,
Viskande uti mitt öra detta:
«Vakna, hon är här den sköna flickan;
Blicka opp, att hennes kyss emotta!»

Och jag slår med glådje opp mitt öga;
Var är drömmen? som en rök försvunnen;
Var är flickan? bortom land och sjöar;

The dream

Weary, I lay down on my bed
to forget sorrow and loss in sleep;
but a dream stole to my pillow
and whispered in my ear:
"Wake up, the pretty girl is here,
raise your eyes to take her kiss!"

And I joyfully opened my eyes.
Where is the dream? Gone like smoke.
Where is the girl? Over land and sea.

Var är kyssen? ack, blott i min längtan.
J.L. Runeberg

Where is the kiss? O, just in my own longing.

13 **Till Frigga** op.13/6

Mig ej lockar din skatt, Afrikas gyllne flod!
Ej din pärla jag sökt, strålande Ocean!
Friggas hjärta mig lockar,
Röjt i tårade ögats dagg.

O, hur ringa för mig vore en gränslös värld,
Med dess solar av guld, med dess demanters sken,
Mot den värld, jag med henne
Hänryckt gömmer i sluten famn.

Vad av stoftet hon länt, vad hon av himlen har,
Kan jag skilja det mer, än på vår sommarsky
Vad blott aftonen målar,
Eller morgonens blomsterhand?

Tanke svindlar och syn, när i dess blick jag ser,
Liksom såge jag ned i ett omätligt djup,
Tills jag spritter ur dvalan
Vid en kyss av dess purpurmun.

Säg, var fostrades du, leende ängel, säg!
Tills du sänkte dig ned, och åt ditt rosentjäll

To Frigga

Your treasures do not tempt me, golden African river!
Nor have I sought your pearls, glittering ocean!
Only Frigga's heart tempts me
revealed through a dew of tears.

How mean an infinite world would seem
with golden suns and glittering diamonds
compared with the world we hide
within our enraptured embrace!

How can I distinguish what she has loaned from earth
and what from heaven, any more than I can distinguish in a summer sky
what evening has painted or morning
brought with armfuls of flowers?

My mind and eyes grow dizzy when I return her gaze,
as if I looked down into a bottomless pit,
until I wake trembling from my trance
at a kiss from her purple lips.

Tell me, smiling angel, where were you nurtured
before you descended to earth and gave your rosy essence

Gav gestalten av Frigga,
Att försköna min vandring här.

Mulnar banan ibland, skjuter ett törne fram,
Suckar anden engång, tryckt av sin
bojas ok,
O, hur saligt att ila
I den älskades armar då!

Jorden smeker min fot ljuv som en
vårvind där,
Livets fjättrande tyngd lätt som en
bubbla känns;
Och av svallande pulsar
Vaggas själen till Gudars ro.

J.L. Runeberg

the form of Frigga to make my
wanderings here
a thing of beauty.

Sometimes the way ahead is gloomy,
thorns stick out,
the spirit sighs at the weight of its fetters.
How blessed to hurry at those moments
into the arms of the beloved!

The earth caresses my foot, sweet as a
spring breeze,
life's chains seem light as bubbles,
and the soul is rocked by swelling pulses
in a godlike peace.

14 Jägargossen op.13/7

The young huntsman

På marken vistas fågeln blott,
Och löven skymma än;
Jag har ej gjort ett enda skott,
Och det blir kväll igen.

Om vintern komme hit en gång,
Med driv or i sitt fjät;
Jag såge bättre ripans gång,
Och orren hölle trä't.

Om luften ville bliva sval,
Och löven falla sen;
Jag såg kanske i nästa dal
En flock av järpar ren.

The birds have gone to ground
and the leaves obscure the view.
I have not had a single shot
and it will soon be evening again.

If only winter would come
with snowdrifts in its wake,
the grouse's tracks would be easy to see
and the blackcock would perch in the tree.

And if the air would turn cool
and the leaves would fall,
I might see in the next valley
a covey of hazel-grouse.

Dock snart skall ripans spår sig te,
Och järpens skydd förgå;
Men den, som helst jag ville se,
Skall jag ej se ändå.

Jag blickar här — hon blickar där;
Men, ack, vi mötas ej!
Jag kunde stå där blicken är,
Och såge henne ej.

Ernellan oss är sjö, är fjäll,
Är mo med furu på,
Emellan oss är dag och kväll,
Och kanske natt också.

J.L. Runeberg

But soon the grouse's spore will appear
and the hazel-grouse's cover vanish —
but the one I would most like to see
will not appear even then.

I gaze from here and she from there
but oh, we cannot meet.
If I stood as far as I can see,
I still could not see her.

Between us lie lakes and fells
and pine-clad moors,
between us lie day and evening
and perhaps night too.

7 Laulut, op.17

15 Se'n har jag ej frågat mera op.17/1

Since then I have stopped asking

Varför är så flyktig våren,
Varför dröjer sommarn icke?
Så jag tänkte fordom ofta,
Frågte, utan svar, av mången.

Se'n den älskade mig svikit,
Se'n till köld hans värme blivit,
All hans sommar blivit vinter,
Se'n har jag ej frågat mera,
Känt blott djupt uti mitt sinne
Att det sköna är förgängligt,
Att det ljuva icke dröjer.

J.L. Runeberg

Why is spring so fleeting,
why does summer never last?
Thus I often used to wonder
and ask many a person in vain.

But since my lover betrayed me,
since his warmth turned cold
and his summer changed to winter,
since then I have stopped asking —
just known deep in my being
that beauty soon fades,
that joy never lasts.

16 **Sov in!** op.17/2

Min bleka sjukling skall luta
i tankar mot kudden sin kind,
och ögonen skall hon sluta
och låta sinnena njuta
av kärlekens sommarvind.
Min bleka sjukling, sov in!

Sov in i de ljuva och ömma,
bekymrade tankar som strömma
kring sjuklingen min!
Var plåga skall så du glömma
för vårliga dofter, som tömma
sin hälsa i lugnad sinn'.

Sov roligt på kudden din,
så skall du ånyo drömma
om allt vad en kärlek kan gömma,
min bleka sjukling, sov in!

K.A. Tavaststjerna

Go to sleep!

My pale invalid must lean
her thoughtful cheek on the pillow,
and close her eyes
and let her senses delight
in the summer wind of love.
My pale invalid, go to sleep!

Go to sleep in the sweet, tender
and anxious thoughts that surround
my invalid!
You must forget every care
as the spring scents
pour health into a calm mind.

Sleep happily on your pillow,
and dream again
of all that love can contain,
my pale invalid, go to sleep!

17 **Fågellek** op.17/3

Daggen har duggat,
skymningen skuggat
skogarnas björkar
och strändernas häll,
djupt ur min lunga
skyndar jag sjunga
talltrastens lockton
in lyssnande kväll.

Kanske ur snåren
bäras med kåren

Birds at play

The dew has fallen,
the twilight cast shadows
over the forest birches
and lakeside rocks,
from the depths of my lungs
I make haste to sing
the thrush's siren song
in the listening evening.

Perhaps from the thicket
the breeze will bear

trånande tonfall
min trängtan till tröst,
kanske jag kände
hennes, som tände
lågande längtan
i sångarens bröst!

Kanske hon finge
kärlekens vinge,
flög i min famn
över sjöar och mo:
kanske vi kunde
hinna den sjunde
himlen tillsammans
i aftonens ro.

K.A. Tavaststjerna

languishing accents
to console my yearning,
perhaps from her
who ignited
the blazing longing
in my singer's breast!

Perhaps she would fly
on wings of love
to my arms
over lakes and moor:
perhaps we could
reach the seventh
heaven together
in the calm of evening.

18 **Vilse** op.17/4

Vi gingo väl vilse ifrån varann
var togo de andra vägen?
Jag ropar i skogen vad jag kan
men du står och låtsar förlägen.

Blott eko det svarar: hallå, hallå!
Och gäckande skrattar en skata,
men himlen blir plötsligen dubbelt så blå,
och vi höra upp att prata.

Säg, skulle din puls slå takt till min,
när samtalet går så staccato?
Min kärlek, min kärlek tar våldsamt
mitt sinn',
jag glömmer att känna som Plato.

Lost

We must have lost the others.
Which way did they go?
I call in the forest as loud as I can
while you stand, pretending to look shy.

Only the echo replies: Hello, hello!
and a magpie laughs mockingly
but suddenly the sky seems twice as blue
and we fall silent.

Is your pulse beating in time with mine
since our words come out so staccato?
Love violently seizes my senses
and, like Plato, I forget to feel.

Jag ser i ditt öga, jag forskar och ser,
pupillerna vidgas och slutas,
och när du ett ögonblick strålande ler,
då kunde ett helgon mutas.

K.A. Tavaststjerna

I look searchingly into your eyes
whose pupils expand and contract;
and when you flash a radiant smile
even a saint would be tempted.

19 En slända op.17/5

Du vackra slända, som till mig flög in,
när tyngst min längtan över boken drömde,
du kom med hela sommarn till mitt sinn.
Du kom och jag allt gammalt svårmod
glömde.
Blott dig jag såg, min dag jag lycklig
dömde, du vackra slända.

Men bäst jag jublade att du var min
och livets skänk i sång på knä berömde,
du flög den samma väg som du kom in,
du trolska slända.

All avskedsgråt i välgångsord förrinn!
Ej beska fanns i bägarn, som vi tömde.
Att du var sol, jag skugga blott vi glömde.
Flyg ljus, flyg blå, än sommarlycka finn,
välsignade, som en gång varit min,
min vackra slända.

Oscar Levertin

A dragonfly

O beautiful dragonfly that flew in
as I dreamed over my book with heavy heart,
you brought all summer to my senses.
You came and I forgot my melancholy,
I saw only you that happy day, o beautiful
dragonfly.

But just when I rejoiced that you were mine
and life's gift in song, worshipped and
praised,
you flew out the same way you came,
o bewitching dragonfly.

Parting tears ebbed in words of farewell!
There was no bitterness in the cup
we drained.
We forgot that you were sun, I only shadow.
Fly away, blue light of summer happiness,
blessed and once mine, my beautiful
dragonfly.

20 Illalle op.17/6

Oi, terve tumma, vieno tähti-ilta,
sun haaveellista hartauttas lemmin
ja suortuvaisi yötä sorjaa hemmin,
mi hulmuaapi kulmais kuulamilta.

To evening

Welcome, dark, mild and starry evening!
Your gentle fervour I adore
and caress the dark tresses
that flutter round your brow.

Kun oisit, ilta, oi, se tenhosilta,
mi sielun multa siirtäis lentoisammin
pois aatteen maille itse kun mä emmin,
ja siip' ei kanna aineen kahlehilta!

Ja itse oisin miekkoinen se päivä,
mi uupuneena saisin luokses liitää,
kun tauonnut on työ ja puuha räivä,
kun mustasiipi yö jo silmään siintää
ja laaksot, vuoret verhoo harmaa häivä —
oi, ilta armas, silloin luokses kiitää!

A.V. Forsman-Koskimies

If only you were the magic bridge
that would rap my soul away
to the land of idylls (though I waver
and my wings are earthbound)!

And if I myself were the happy day
that, overcome with weariness, might
join you
when work is over and duty done,
when night unfolds its black wings
and a grey curtain falls over hill and dale,
o evening, how I would hurry to you!

21 Lastu lainehilla op.17/7

Mistä lastu lainehilla,
pilske pieni aallon päällä
yksiksensä illan suussa
virran vettä vaeltamassa?

Tuolta lastu lainehilla,
pilske pieni aallon päällä.
Pohjan lasten laitumilta,
sinitunturin tuvilta.

Siellä kulta hongan kaasi,
veisti, veisti sulho venhon:
kohta vierii virran vettä
neittä nuorta noutamaan!

Ilmari Calamnius-Kianto

Driftwood

Where did you come from, driftwood,
little woodchip on the wave
alone at sunset
voyaging on the river?

The driftwood,
the little woodchip on the wave
came from the clearings up North,
the cabins in the blue fells.

There a tree was felled,
a bridegroom built a boat
to glide on the river
and fetch the young maiden.

22 **Segelfahrt**

Wie bist du weich und wunderhold,
du Tröster aller Sorgen,
in deinem Kleid von Sonnengold,
du lichter Sommermorgen!

Ich hiß das Segel auf dem Boot
und steure allerwegen
schlaftrunken in das Morgenrot,
dem Osten wind entgegen.

Der Mastbaum knarrt, der Bug versinkt
in schäumend grüne Wogen,
vom Eiland, das mir luvwärts winkt,
kommt Tannenduft gezogen.

Ich grüße dich, du Wellendrang,
du Freiheit sonder Regeln!
Oh, könnte ich mein Leben lang
nur segeln, segeln, segeln!

Johannes Öhqvist

Under sail

How tender and gracious you are
o comforter of every sorrow,
in your raiment of golden sun,
o bright summer morning!

I hoist the sail in the boat
and steer carelessly, drunk with sleep
in the reddening morning
into the East wind.

The mast creaks, the prow dips
in the foaming green waves;
the scent of pine-needles comes
from the beckoning island windwards.

Greetings, surging waves,
untrammelled freedom!
If only I could spend my life
sailing, sailing, sailing!

23 **Souda, souda, sinisorsa**

Souda, souda, sinisorsa,
souda tahan rantaan;
Pesäs tänne rakenna sen
ritvakoivun kantaan!

Laske, laske, pursi pieni,
laske valkamaani;
Purrestasi neito nuori,
astu asuntaani!

Paddle, paddle, little duckling

Paddle, paddle, little duckling,
paddle to this shore;
build your nest here
under the birch tree!

Anchor, anchor, little vessel,
anchor in my haven,
step ashore, young maiden,
where I live!

Tääll' on sija suoritettu
sammalista sulle;
Tule, tule, kultaseni
Kumppaniksi mulle!

Tääll' on aallot armahat ja
suuret hongat huojuu;
Solkikoivut soreasti
aallon helmaan nuojuu.

A.W. Forsman-Koskimies

A mossy place has been prepared
for you here;
come, my beloved,
to keep me company!

Here the waves are pleasant
and the tall pines sway;
the birches rock gracefully
in the lap of the waves.

2 Songs, op.35

24 **Jubal** op.35/1

Jubal såg en svana fly
över vattnet högt mot sky,
spände hastigt bågen.
Klang, ljöd strängen. Som en il
fågeln, träffad av en pil,
föll att dö på vågen.

Solen sjönk i samma stund,
purpur dränkte himlens rund,
lunden hördes susa;
och en ljuv melodisk vind
smekte sakta Jubals kind,
for att böljan krusa.

Svanen sjöng: «vad ljuvlig klang,
yngling, från ditt vapen sprang
når du grymt mig fällde — ?
Sträng till sträng du binda skall,
spela så för världen all,
prisa skaparns välde!»

Jubal

Jubal saw a swan flying
over the water up into the sky,
and hurriedly drew his bow.
The string twanged and, like a gust of wind,
the bird, hit by an arrow,
fell dying on the wave.

At that moment the sun sank,
purple flooded the vault of heaven,
the grove was heard to sigh;
and a sweet melodic breeze
gently caressed Jubal's cheek
and rippled the wave.

The swan sang: "What sweet sound,
young man, sprang from your weapon
when you so cruelly felled me?
You shall bind string to string,
play thus for the whole world,
praise the Creator's dominion!"

Sjöng så Jubal: «svana vit,
varje kväll jag vänder hit
att din död besjunga.
Ty du lade till mitt bröst
strängaspelets ljuva tröst,
sången på min tunga.»

Ernst Josephson

Sang Jubal: "White swan,
each evening I shall return here
to hymn your death.
Because you laid to my breast
the sweet solace of string music,
and the gift of song on my tongue."

25 **Teodora** op.35/2

Theodora

Det frasar av silke, det strålar av rubiner,
det böljar av bländande guldbrokad —
Och natten är stilla och fullmånen skiner
i glans över kejsarens stolta stad.

There is a rustling of silks, a shining of rubies,
a billowing of dazzling gold brocade —
and the night is still and the full moon
shines gloriously down on the Emperor's proud city

Och skuggorna falla så mörka och stora
på gatornas glättade marmorsten —
hon kommer, kejsarinnan, hon nalkas, Teodora,
i fullmånens skimrande, skälvande sken.

and the shadows fall huge and dark
on the polished marble of the streets —
she comes, the Empress, she is drawing near, Theodora,
in the shimmering, trembling light of the full moon.

Nu nalkas Teodora min lustgård i natten,
när österlandets rosor stå röda som blod,
och svagt sorlar springbrunnens plaskande vatten,
och månskenet dallrar kring Astarots stod —

Theodora is approaching my pleasure garden in the night
where Eastern roses bloom red as blood
and the splashing water gently ripples in the fountain
and the moonlight quivers around Astaroth's statue —

hon kommer med smygande fotsteg, som knarra
så sakta, så sakta på gångarnas sand,

she comes, her footsteps sounding
oh so softly in the sand of the pathways,

hon nalkas med lemmar som skälva och darra
av lågande lustars omättliga brand.

she draws near, her limbs trembling
with the insatiable fire of blazing desire.

Teodora, jag vill kyssa dina läppar, som befalla
och kyssa och smila i samma sekund,
kejsarinna, jag vill kyssa din hånande, kalla
och törstande heta, förrädiska mun —

Theodora, I want to kiss your lips which command
and kiss and smile all at once.
Empress, I want to kiss your coldly mocking,
your thirsty, hot, deceitful mouth —

jag vill dricka dina blickar, som tvinga och suga,
jag vill smeka ditt eldröda, doftande hår.
Teodora, jag vill tro dina eder, som ljuga,
jag vill glömma fördärvet, som följer ditt spår!

Bertel Gripenberg

I want to drink in your glances, which compel and suck me in,
I want to caress your fiery, fragrant hair.
Theodora, I want to believe your lying promises
and forget the destruction that follows in your wake.

6 Laulut, op.36

26 **Svarta rosor** op.36/1

Black roses

Säg, varför är du så ledsen i dag,
du, som alltid är så lustig och glad?
Och inte är jag mera ledsen i dag
än när jag tyckes dig lustig och glad;
ty sorgen har nattsvarta rosor.

Tell me, why are you so sad today
when you are always so cheerful and gay?
But I am no more sad today
than when you think me cheerful and gay
for sorrow's roses are black as night.

I mitt hjärta där växer ett rosendeträd,
som aldrig nånsin vill lämna mig fred,
och på stjälkarna sitter det tagg vid tagg,
och det vållar mig ständigt sveda och agg;
ty sorgen har nattsvarta rosor.

In my heart there grows a rose-tree
which will never allow me peace:
on its stems grow thorn upon thorn
and it causes unceasing rancour and pain
for sorrow's roses are black as night.

Men av rosor blir det en hel klenod,
än vita som döden, än röda som blod.
Det växer och växer. Jag tror jag förgår,
i hjärtträdets rötter det rycker och slår;
ty sorgen har nattsvarta rosor.

Ernst Josephson

But it has a wealth of roses,
some white as death, some red as blood.
It grows and grows. I almost faint away:
in my heart-tree's roots there is a wrenching and throbbing
for sorrow's roses are black as night.

27 Men min fågel märks dock icke op.36/2

Svanen speglas ren i sundet,
Knipans vita vingar vina,
Lärkan höres högt i höjden,
Spovens rop kring kärret rullar,
Våren samlar sina skaror,
Får sin fägelflock tillbaka,
Väntar dem med sol och värma,
Lockar dem med langa dagar.

Och jag arma flicka fiker,
Söker skingra saknans mörker,
Vårda värmen i mitt sinne,
Vill som våren vänlig vara,
Synas ljus som sommardagen.
Och jag gläds, fast sorgen gnager,
Ler, fast tåren trängs i ögat;
Men min fågel märks dock icke.

J.L. Runeberg

But my bird is nowhere to be seen

Already the swan is mirrored in the bay,
the white wings of the golden-eye whirr,
the lark trills high in the heavens,
the curlew's cry echoes over the fens —
spring is assembling its hordes,
reclaiming its flocks of birds,
awaiting them with warmth and sunshine,
luring them back with long days.

And I, poor girl, am filled with longing,
I try to dispel the dark sense of loss,
to nurture the warmth in my heart,
to be as friendly as the spring,
as light as a summer day.
And I rejoice, though sorrow gnaws,
smile, though a tear springs to my eye.
But my bird is nowhere to be seen.

28 Bollspelet vid Trianon op.36/3

Det smattrar prat och slår boll och skrattar
emellan träden vid Trianon,
små markisinnor i schäferhattar,
de le och gnola, lonlaridon.

Små markisinnor på höga klackar,
de leka oskuld och herdefest
för unga herdar med stela nackar,
vicomte Lindor, monseigneur Alceste.

Men så med ett
vid närmsta stam
stack grovt och brett
ett huvud fram.

Vicomten skrek: «Voila la tête la!»
och monseigneur slog förbi sin boll
och «qu'est ce que c'est» och «qui est la bête là»
det ljöd i korus från alla håll.

Och näsor rynkas förnämt koketta,
en hastig knyck i var nacke far
och markisinnorna hoppa lätta
och bollen flyger från par till par.

Men tyst därifrån
med tunga fjät
går dräggens son,
Jourdan Coupe-tête.

Gustaf Fröding

Ball-game at the Trianon

There is chattering and laughter and the sound of balls
amongst the trees at the Trianon,
small marchionesses in Alsatian hats
smile and hum "lonlaridon".

Small marchionesses in high heels
play at being simple shepherdesses
to young shepherds with stiff necks,
Vicomte Lindor, Monseigneur Alceste.

But all at once
from behind a tree
a coarse, blunt head
stuck out.

The Vicomte shouted "Voilà la tête là"
and Monseigneur missed his shot
and "qu'est-ce que c'est" and "qui est la bête là"
rang in chorus from every direction.

Noses turn up with well-bred refinement,
heads are abruptly tossed
and the marchionesses hop lightly
and the ball flies from pair to pair.

But silently off
with heavy gait,
goes the son of the dregs
Jourdan Coupe-tête.

29 Säv, säv, susa op.36/4

Säv, säv, susa,
Våg, våg, slå,
I sägen mig var Ingalill
den unga månde gå?
Hon skrek som en vingskjuten and,
när hon sjönk i sjön,

Sigh, rushes, sigh

Sigh, rushes, sigh,
beat, waves, beat!
Are you trying to reveal
the fate of young Ingalill?
She cried like a winged duck as she sank in the lake

det var när sista vår stod grön.

De voro henne gramse vid Östanålid,
det tog hon sig så illa vid.
De voro henne gramse för gods och gull
och för hennes unga kärleks skull.

De stucko en ögonsten med tagg,
de kastade smuts i en liljas dagg.
Så sjungen, sjungen sorgsång,
I sorgsna vågor små,
säv, säv, susa,
våg, våg, slå!

Gustaf Fröding

(last spring was then at its greenest).

They were envious of her in Östanålid
and she took it to heart.
They begrudged her her riches
and her young love.

They pierced a jewel with a thorn,
they cast dirt in a lily's dew.
So sing your dirge,
sad wavelets,
sigh, rushes, sigh,
beat, waves, beat!

30 Marssnön op.36/5

Den svala snön därute faller
och täcker marken mer och mer,
de lägga sig de vita stjärnor
i varv på varv längs jorden ner.

Håll slutet än, o vår! ditt öga,
sov gott i blid och vänlig snö —
dess mäktigare skall du blomma,
dess rikare skall sen du dö.

J.J. Wecksell

March snow

Outside the new snow falls,
slowly covering the ground;
layer on layer of white stars
pile earthwards.

O spring, keep your eyes closed a while,
sleep on in the gentle, friendly snow —
you will bloom the stronger for it,
die the richer.

31 Diamanten på marssnön op.36/6

På drivans snö där glimmar
en diamant så klar.
Ej fanns en tår, en pärla,
som högre skimrat har.

The diamond on the March snow

On the drifted snow
a bright diamond glistens,
more radiant
than any tear or pearl.

Utav en hemlig längtan
hon blänker himmelskt så:
hon blickar emot solen,
där skön den ses uppgå.

Vid foten av dess stråle
tillbedjande hon står
och kysser den i kärlek
och smälter i en tår.

O, sköna lott att älska
det högsta livet ter,
att stråla i dess solblick
och dö, när skönst den ler!

J.J. Wecksell

With longing heart
she glitters celestially
and gazes at the sun
the moment it rises.

At the foot of a sunbeam
she stands adoring
and kisses it with passion
and melts in a tear.

O happy fate to love
the highest that life holds,
to sparkle in the sun's gaze
and die at its smile.

5 Laulut, op.37

32 Den första kyssen op.37/1

På silvermolnets kant satt aftonstjärnan,
Från lundens skymning frågte henne tärnan:
Säg, aftonstjärna, vad i himlen tänkes,
När första kyssen åt en älskling skänkes?
Och himlens blyga dotter hördes svara:
På jorden blickar ljusets änglaskara,
Och ser sin egen sällhet speglad åter;
Blott döden vänder ögat bort och gråter.

J.L. Runeberg

The first kiss

On the edge of a silver cloud sat the Evening Star,
from the dusk of the grove the maiden asked her:
Tell me, Evening Star, what are their thoughts in heaven
when the first kiss is bestowed on a lover?
And the modest daughter of Heaven was heard to reply:
The angelic host of light looks down upon the earth
and sees its own bliss reflected;
only death hides his eyes and weeps.

33 **Lasse liten** op.37/2

Världen är så stor, så stor,
Lasse, Lasse liten!
Större än du nånsin tror,
Lasse, Lasse liten!

Det är hett och det är kallt,
Lasse, Lasse liten!
Men Gud råder överallt,
Lasse, Lasse liten!

Många mänskor leva där,
Lasse, Lasse liten!
Lycklig den som Gud har kär,
Lasse, Lasse liten!

När Guds ängel med dig går,
Lasse, Lasse liten!
Ingen orm dig bita får,
Lasse, Lasse liten!

Säg, var trives du nu mest?
Kära, Lasse liten!
Borta bra men hemma bäst,
Lasse, Lasse liten!

Zachris Topelius

Little Lasse

The world is so big,
my little Lasse!
Bigger than you can imagine,
my little Lasse!

Some lands are hot and some cold,
my little Lasse!
But everywhere God is King,
my little Lasse!

Many people live on earth,
my little Lasse!
Happy he whom God holds dear,
my little Lasse!

With God's angel by your side,
my little Lasse!
No snake dare bite you,
my little Lasse!

Where do you most like to be,
my dear little Lasse?
No place is like home,
my little Lasse!

34 **Soluppgång** op.37/3

Under himlens purpurbrand
ligga tysta sjö och land,
det är gryningsstunden.
Snöig gren och frostvit kvist
teckna sig så segervisst
mot den röda grunden.

Sunrise

Beneath heaven's purple fire
land and lake lie still.
It is the moment of dawn.
Snowy branch and frosty twig
are boldly outlined
against the red.

Riddarn står vid fönsterkarm,
lyssnar efter stridens larm,
trampar golvets tilja.
Men en smal och snövit hand
kyler milt hans pannas brand,
böjer mjukt hans vilja.

Riddarn sätter horn till mun,
blåser vilt i gryningsstund,
över nejd som tiger.
Tonen klingar, klar och spröd,
branden sloeknar, gyllenröd,
solen sakta stiger.

Tor Hedberg

35 **Var det en dröm?** op.37/4

Var det en dröm att ljuvt engång
jag var ditt hjärtas vän? —
Jag minns det som en tystnad sång,
då strängen darrar än.

Jag minns en törnros av dig skänkt,
en blick så blyg och öm;
jag minns en avskedstår, som blänkt, —
var allt, var allt en dröm?

En dröm lik sippans liv så kort
uti en vårgrön ängd,
vars fägring hastigt vissnar bort
för nya blommors mängd.

Men mången natt jag hör en röst
vid bittra tårars ström:

The knight stands by the casement,
listens for the noise of battle,
paces the floorboards.
But a slender, snow-white hand
gently cools the heat of his brow,
softly bows his proud will.

The knight puts his horn to his lips,
wildly blows as day dawns
over the silent land.
The note rings clear and brittle,
the fire goes out, golden-red,
the sun quietly rises.

Did I just dream?

Did I just dream that long ago
I was your soulmate?
I remember it like a song that is over
though the string still vibrates.

I remember a rose you gave me,
a glance so shy and tender,
a tear that glistened at parting —
was all this just a dream?

A dream as brief as an anemone's life
in a green spring meadow,
whose beauty quickly fades
before the wealth of new flowers.

But many a night I hear a voice
over a flood of bitter tears:

göm djupt dess minne i ditt bröst,
det var din bästa drom!

J.J. Wecksell

hide this memory deep in your breast —
it was the best dream you ever had!

36 Flickan kom ifrån sin älsklings möte op.37/5

The girl returned from meeting her lover

Flickan kom ifrån sin älsklings möte,
Kom med röda händer — Modern sade:
Varav rodna dina händer, flicka?
Flickan sade: jag har plockat rosor,
Och på törnen stungit mina händer,

The girl returned from meeting her lover,
came back with red hands —
Her mother asked:
Why are your hands so red, my child?
The girl replied: I have been plucking roses
and pricked my hands on the thorns.

Åter kom han från sin älsklings möte,
Kom med röda läppar — Modern sade:
Varav rodna dina läppar, flicka?
Flickan sade: jag har ätit hallon,
Och med saften målat mina läppar.

Again she returned from meeting her lover,
came back with red lips —
Her mother asked:
Why are your lips so red, my child?
The girl replied: I have been eating
raspberries
and stained my lips with the juice.

Åter kom han från sin älsklings möte,
Kom med bleka kinder — Modern sade:
Varav blekna dina kinder, flicka?
Flickan sade: red en grav, o Moder!
Göm mig där, och ställ ett kors däröver,
Och på korset rista, som jag säger:

Again she returned from meeting her lover,
came back with pale cheeks —
Her mother asked:
Why are your cheeks so pale, my child?
The girl replied: Prepare a grave, mother!
Hide me there and set up a cross
and on the cross carve these words:

En gång kom hon hem med röda händer;
Ty de rodnat mellan älskarns händer.
En gång kom hon hem med röda läppar;
Ty de rodnat under älskarns läppar.
Senast kom hon hem med bleka kinder;
Ty de bleknat genom älskarns otro.

J.L. Runeberg

Once she came home with red hands
for they had turned red between her
lover's hands.
Once she came home with red lips
for they had turned red beneath her
lover's lips.
The last time she came home with
pale cheeks
for they had turned pale at her lover's
unfaithfulness.

5 Laulut, op.38

37 Höstkväll op.38/1

Autumn evening

Solen går ned,
och molnen vandra med vefullt sinne
hän över skummande sjö,
over susande skogars skymning.
Måsen skriar på ödsligt skär,
falken dväljes i klyftans skygd:
trött att jaga, han gömt sin näbb i
vingens av skurar tyngda dun.

The sun is setting and the grieving clouds
wander away
over the foaming lake, over the murmuring
forests' gloaming.
The seagull cries on the desolate skerry,
the falcon takes shelter in the ravine:
weary from hunting, he buries his beak
in the down of his rain-sodden wings.

Solen gick ned, det mörknar allt mer
över moens furor,
mörknar om bergen,
där ränniln suckar i ljung och mossa.
Tvinsjukt dröjer ett gulblekt sken
över västliga kullars rand,
dagens viskande avsked tonar
sorgset i tätnande skuggor bort.

The sun has set, it grows darker over the
pines on the heath,
darker in the mountains where the rill
sighs through moss and heather.
A sickly yellow light hangs over
the lip of the western hills,
the day's whispered farewell
dies sorrowfully away in the deepening
shadows.

Regnets fall på hällarna
sorlar av vemodssägner,
födda av molnens
jordkringsvävande skumma tankar;
sjöns emot stranden brutna våg

The rain falling on the rocks
tells tales of woe,
born of the sombre thoughts
of the clouds which gird the earth;
the waves breaking on the shore

brusar av dunkla ödens gång;
röster, skälvande hemskt av smärta,
ropa i stormen ur skogens djup.

Ensam ute i öde nejd,
mot fuktig klippa
lutad, står förtrollad en vandrare,
lyss och njuter.
Känner hans själ en samklang med
sången, som höjes av stjärnlös natt?
Dör hans ve som en sakta ton i
höstens väldiga sorgedikt?

Viktor Rydberg

roar at the dark course of fate;
voices, racked with pain,
scream in the storm from the depths of the forest.

Alone in the wilderness,
leaning against a wet rock,
a traveller stands entranced and
listens revelling.
Does his soul feel in harmony
with the song raised by the starless night?
Does his grief die like a soft note
beneath autumn's mighty threnody?

38 På verandan vid havet op.38/2

Minns du de skimrande böljornas suck,
att vid målet de hunnit
endast en jordisk kust,
icke det evigas strand?

Minns du ett vemodssken
från himlens ovanskliga stjärnor?
Ack, åt förgängelsens lott
skatta de även till slut.

Minns du en tystnad,
då allt var som sänkt i oändlighetsträngtan,
stränder och himmel och hav,
allt som i aning om Gud?

Viktor Rydberg

On a veranda by the sea

Do you remember the sighs of the shimmering waves,
that they had broken
on a terrestrial beach
and not an eternal shore?

Do you remember with what melancholy
the everlasting stars shone down?
Oh, they too will go the way of all flesh
in the end.

Do you remember a silence
as everything lay sunk in longing for the infinite,
the sea, the sky and the shore,
as if they already saw God?

39 I natten op.38/3

Tyst är lunden, och sjön, som kysst
strandens somnade ros, är tyst.
Aftonskimret, som milt besken
tempelkullen, har bleknat re'n
stilla, drömmande, stilla.

Tysta stjärnor ur havet gå,
stilla palmernas kronor stå,
sen därunder i myrtenskog
vinden suckade nyss och dog
stilla, drömmande, stilla.

Trött najad har på mossig bädd
sjunkit ned vid sin urnas brädd,
sövd av sorlande källans sus:
barmen häves i månens ljus
stilla, drömmande, stilla,

medan hon ser i ljuvlig dröm
stelnad, kristallen, tidens ström
och all världen från ve och harm
somnad in på Allfaders arm
stilla, drömmande, stilla.

Viktor Rydberg

In the night

The grove is silent, and silent the waves
that newly kissed the seashore's slumbering rose.
The evening light that gently glimmered
over the temple hill has already faded —
still, dream-like, still.

Silent stars rise from the sea,
the tops of the palm-trees are still
now that beneath them in the forest of myrtle
the wind has sighed and died down —
still, dream-like, still.

A weary naiad has sunk on her mossy bed
beside the fountain's basin,
lulled to sleep by the purling water,
her bosom rising in the moonlight —
still, dream-like, still —

as she dreams a beautiful dream,
that Time's crystal stream stops flowing
and creation, safe from harm,
lies asleep in the All-Father's arms —
still, dream-like, still.

40 Harpolekaren och hans son op.38/4

Luften tung och dagen varm.
Hed jag haft att vandra,
gossen på min ena arm,
harpan på min andra,
harpan trött vid strängalåt,

The harpist and his son

The air is heavy, the day hot.
I had heath to wander,
the boy on one arm,
the harp on the other,
the harp weary from playing

sonen trött vid sanddjup stråt.
Vila gott jag unnar
harpan och min Gunnar.

Nu en milsvid tempelsal,
byggd av gran och furu,
öppnar sig med skugga sval,
och jag lyssna, huru
bäcken sorlar klar och ren,
siskan kvittrar på sin gren,
furudunkelt nunnar
för min lille Gunnar.

Dagen dör, en fuktig vind
andas över tegen,
och min gosses väna kind
lutas mot min egen.
Mörknad himmels stjärnebloss
blinka: Gunnar, kom till oss!
Ljuva änglamunnar
viska: du vår Gunnar!

Utur ödesdjupen fram
många källor välla.
En är bittert hälsosam:
det är sorgens källa.
Väl jag vet, du käre vän,
att du dricka skall ur den,
men för lastens brunnar
Gud beskydde Gunnar!

Granen växte stark och rak,
och hon vedergällde

my son weary from the sandy path.
May both rest well,
my harp and my Gunnar.

But now a vast temple hall
built of pines and firs
offers its cool shade
and I listen to how the brook ripples
clear and pure,
the finches twitter in the branches,
the dark forest hums
for my little Gunnar.

The day dies, a moist wind
blows over the fields
and my boy's fair cheek
rests against my own.
The blaze of stars in the darkening sky
twinkles: Gunnar, come to us!
Sweet angelic lips
whisper: Our little Gunnar!

From the depths of the wilderness
many springs gush.
One tastes bitter and healthy:
that is sorrow's spring.
I well know, dear friend,
that you must drink of it
but from Vice's spring
God protect Gunnar!

The pine-tree grew straight and strong
and gently repaid

under snöbetungat tak
den, som henne fällde,
milt med brasans ljus och glöd.
Kraftig växt och ädel död,
ber jag, Gud förunnar
sångarbarnet Gunnar.

Viktor Rydberg

41 **Jag ville, jag vore** op.38/5
Jag ville, jag vore i Indialand
och India vore sig själv
med pärlor till grus och rubiner till sand
och slott, som på vinken av Akbars hand
drömts fram vid en helig älv.

Jag ville mitt hus var av bambuns rör,
där västvinden svalkades sval
av palmer, som skuggade utanför,
och djunglen sjönge sin vilda kör
om jakter och strider och parningsval.

En flicka med hy som mahognyträ
och silke om höfter och bröst
satt lutad i skuggan av palmernas lä
— jag lade mitt huvud mot finvuxet knä
och lyddes till viskerskans röst.

Hon talade tyst som ett skymningens sus
om själarnas tusenårsfärd,
om Karmas kamp och Akasas ljus
och slocknandets ro i Nirvanas hus
vid gränsen av varandets värld.

him who felled her
with heat and light in the hearth
under a snow-laden roof.
Strong growth and a noble death
I beg God to grant
the singer's son, my Gunnar!

I wish I were
I wish I were in Indialand
and India were itself
with pearls for stones and rubies for sand
and castles that, at a wave of Akbar's hand,
are conjured up beside the sacred river.

I wish my house were of bamboo canes
where the palm-trees' shade gently
cools the Western wind
and that the jungle would sing its wild song
of hunts and battles and match-making.

A girl with a skin like mahogany
and silk draped round hips and breasts
reclined in the shade of the palm-trees' lee
— I laid my head on her shapely knee
and fell captive to her whispering voice.

She spoke softly like the murmur of dusk
of the thousand-year passage of souls,
of Karma's struggle and Akasa's light
and the peace of oblivion in Nirvana's house
at the borders of human existence.

Jag ville min själ kunde lossas ifrån
det vaknas förhärjade strand,
från kalla, förtorkade ögons hån,
jag ville, jag vore ett drömlands son,
en infödd av Indialand.

Gustaf Fröding

I wish my soul could be cast adrift
from the barren shore of the waking,
from the scorn of cold, dry eyes,
I wish I were a son of the land of dreams,
a native of Indialand.

6 Lieder, op.50

42 **Lenzgesang** op.50/1

Seid gegrüßt, ihr grünen Hallen
frühlingsheller Waldespracht,
wo das dumpfe Herz aus allen
Kümmernissen froh erwacht.
Seid gegrüßt, ihr Felsenzacken,
die ihr in die Wolken ragt
und auf starkem Riesennacken
säulenschlanke Buchen tragt.

Moos'ge Schluchten, Steingeklüfte
überdeckt das rote Laub,
das im Sturm die Herbsteslüfte
hingewettert in den Staub,
wie ein Teppich braun und golden
lagern Schichten über Schicht,
die mit selt'nen Blütendolden
kaum ein Grünes unterbricht.

Was sich hoffnungsvoll entfaltet
einst im Mai in junger Kraft,
wird im Herbste schnell veraltet
zu den Toten hingerafft;

Spring song

Green forest halls, I greet you,
decked in spring's leafy splendour,
as my heavy heart joyously
awakens from its night of care.
And greetings, jagged rocks,
that pierce the clouds and carry
on your powerful giant's necks
the slender columns of the beeches.

The mossy glens and clefted rocks
are clothed in the red leaves
that autumn storms have
beaten into the dust.
Like a carpet of brown and gold
one layer settles on another
only broken by the green
of a rare sanicle.

The leaves that unfold in May
full of hope and young strength
will soon age and in autumn
be carried away to Death.

aber unerschöpflich dringen
Trieb' um Triebe wachsend nach,
und die starken Äste schlingen
sich zum hochgewölbten Dach.

Menschenkind, und du willst klagen,
wenn im Wirbelsturm der Welt
deine Hoffnung hingeschlagen
gleich dem Laub zu Boden fällt?
Auf! Aus ungeschwächtem Marke
schaffe neue, tausendfalt,
und so wachse, so erstarke
wie der sturmerprobte Wald.

Seid gegrüßt, ihr grünen Hallen
frühlingsheller Waldespracht.
Durch die Wipfel hör' ich's wallen
hundertstimmig laut und sacht,
treibend, knospend, vielgeschäftig
rauscht's daher wie Geisterflug;
Lenz, ich spüre lebenskräftig
deinen neuen Atemzug.

Arthur Fitger

But, never tiring, shoot on shoot
thrusts out and grows,
and the strong branches wind
towards the high vault.

If you would lament, o Child of Man,
when the whirlwind of life
dashes your hopes, like leaves,
to the ground, stand up!
From unweakened marrow
create the new in a thousand forms
and watch and grow strong like the forest
that has weathered the storm.

Green forest halls, I greet you,
decked in spring's leafy splendour.
From the treetops I hear the welling
of a hundred voices, soft and loud,
driving, budding, busy at work
and rustling like a host of spirits.
O spring, I sense your new breath,
vigorous and strong.

43 **Sehnsucht** op.50/2

Oft am langen Tage
seufz' ich, ach! nach dir,
fühl' ich dich mir nahe,
sprech' ich so mit dir.

In der kühlen Frühe
aufgewacht zu mir,
fühl' ich, was uns trennet,
seufz' ich, ach! nach dir.

Longing

When the days seem long
I often sigh for you,
feel you near me
and speak with you.

In the cold of early morning
when I awake to myself,
I feel our separation
and sigh for you.

Seh' dein Auge schauen
liebevoll zu mir,
schaut mich an und weilet
einen Blick bei mir,

geht von mir am Tage,
kommt zurück zu mir,
wenn ich nach dir klage,
schweigend und in mir.

Schmerz und Trost der Schmerzen
bist in einem mir,
oft am langen Tage
seufz' ich, ach! nach dir.

Emil Rudolf Weiß

I see your eyes looking
with love at me,
gazing and resting
on me a moment,

leaving me for the day
but then returning
when I cry out for you,
soundlessly and inside.

You are the cause of my grief
and its consolation.
When the days seem long
I often sigh for you.

44 Im Feld ein Mädchen singt op.50/3

Im Feld ein Mädchen singt —
vielleicht ist ihr Liebster gestorben,
vielleicht ist ihr Glück verdorben,
daß ihr Lied so traurig klingt.

Das Abendrot verglüht —
die Weiden stehn und schweigen —
und immer noch so eigen
tönt fern das traurige Lied.

Der letzte Ton verklingt.
Ich möchte zu ihr gehen.
Wir müßten uns wohl verstehen,
da sie so traurig singt.

Das Abendrot verglüht —
die Weiden stehn und schweigen.

Margarete Susman

A young girl sings in a meadow

A young girl sings in a meadow —
perhaps her lover is dead,
perhaps her happiness is gone,
as her song is so sad.

The reddening evening fades —
the willows stand silent —
and the sad song still
sounds so strangely in the distance.

At last it dies away.
I wish I could go to her.
We should surely understand each other
as she sings so sadly.

The reddening evening fades —
the willows stand silent.

45 Aus banger Brust op.50/4

Die Rosen leuchten immer noch,
die dunkeln Blätter zittern sacht;
ich bin im Grase aufgewacht,
o kämst du doch,
es ist so tiefe Mitternacht.

Den Mond verdeckt das Gartentor,
sein Licht fließt über in den See,
die Weiden stehn so still empor,
mein Nacken wühlt im feuchten Klee;
so liebt' ich dich noch nie zuvor!

So hab ich es noch nie gewußt,
so oft ich deinen Hals umschloß
und blind dein Innerstes genoß,
warum du so aus banger Brust
aufstöhntest, wenn ich überfloß.

O jetzt, o hättest du gesehn,
wie dort das Glühwurmpärchen kroch!
Ich will nie wieder von dir gehn!
O kämst du doch!
Die Rosen leuchten immer noch.

Richard Dehmel

From a fearful heart

The roses are still glowing,
the dark leaves gently tremble;
I have awoken in the grass,
if only you would come,
it is deepest midnight.

The garden gate hides the moon
whose light flows into the lake,
the willows stand silently upright,
my neck presses into the moist clover;
I never loved you like this!

I never realised before,
when I often encircled your neck
and blindly enjoyed your innermost being,
why you, from a fearful heart,
would groan when my joy overflowed.

If only you had just seen
that pair of glow-worms slipping by!
I never want to leave you again!
If only you would come!
The roses are still glowing.

46 Die stille Stadt op.50/5

Liegt eine Stadt im Tale,
ein blasser Tag vergeht;
es wird nicht lange dauern mehr,
bis weder Mond noch Sterne
nur Nacht am Himmel steht.

The silent town

A town lies in the valley,
a pale day is fading;
it will not be long
before neither moon nor stars,
only night stands in the sky.

Von allen Bergen drücken
Nebel auf die Stadt;
es dringt kein Dach, nicht Hof noch Haus,
kein Laut aus ihrem Rauch heraus,
kaum Türme noch und Brücken.

Doch als dem Wandrer graute,
da ging ein Lichtlein auf im Grund;
und durch den Rauch und Nebel
begann ein leiser Lobgesang,
aus Kindermund.

Richard Dehmel

From every hilltop
mists descend on the town;
no roof, whether cottage or castle,
no sound can penetrate their smoke,
not even the towers and bridges.

But as fear seized the traveller
a little light began to shine
and through smoke and mist
came a gentle song of praise
from a child's lips.

47 Rosenlied op.50/6

Wir senkten die Wurzeln in Moos und Gestein,
wir wiegten die Schultern im rosigen Schein,
wir tranken die Sonne, den Tau und das Licht,
wir prangten in Schönheit und wußten es nicht.

Der Lenz strich vorüber und küßte uns leis,
der Tag ward so still und die Nächte so heiß,
der Wind sprach von Liebe manch' flüsterndes Wort,
ein Schritt kam gegangen, ein Arm trug uns fort.

Wer hält unser Leben in zitternder Hand?
Es duftet und rieselt ein weißes Gewand.

The roses' song

We sank our roots into moss and stones,
we bathed our shoulders in a rosy glow,
we drank in the sunshine, the dew and the light
we rejoiced in our beauty — quite unaware.

Spring strode by and gently kissed us,
the days became languid and the nights hot,
the wind whispered many a word of love,
then a step came up and an arm bore us off.

Who is it that holds our life in a trembling hand?
A white gown ripples and smells fragrant.

Wir sehn eine Brust, die die Sehnsucht erregt,
wir hören ein Herz, das in Leidenschaft schlägt.

Von Liebe gebrochen, zu Liebe gebracht,
wir grüßen dich, Schwester, in schweigender Nacht.
Der Tag, der zu holderem Blühen dich ruft,
er senkt unsre Schönheit verwelkt in die Gruft.

Anna Ritter

We gaze on a breast that inspires longing,
we hear a heart that beats with passion.

Broken for love and brought to love
we greet you, sister, in the silent night.
The day that calls you to bloom more nobly
lays our beauty, faded, in the grave.

48 Erloschen

Erloschen ist die letzte Glut im Herde,
der Morgen graut, Zeit wird es, daß ich geh' —
ich weiß es nicht, wohin ich wandern werde,
ich will so weit, daß ich dich nimmer seh'.

Wüßt ich ein Land für mich und meinesgleichen,
wo schwarze Rosen an den Stöcken blühn,
wo breitgeflügelt Trauermäntel streichen,
und blasse Sterne durch die Wolken glühn.

Wo dunkle Quellen aus den Bergen springen,
wo nie das Glück ein Menschenherz erhellt,
wo keine Sänger und kein Harfenklingen —
ich zög' dorthin und baute mein Gezelt.

Burnt out

The fire in the hearth has burnt out.
Day dawns; it is time for me to leave.
I do not know which way to wander
but far enough to see your face no more.

If I knew a country for me and my kind
where black roses bloom on their sterns,
where giant, sombre butterflies flutter
and pale stars glow through the clouds,

Where dark springs burst from the hillside,
where happiness never brightens the heart,
where there are no singers and no harps play —
I would find my way there and make my dwelling.

Dann säß ich stumm auf übermoostem Stein,
bräch Blatt um Blatt von dämmernden Zypressen,
und Herz und Augen schliefen mählich ein,
und mit der Welt würd ich auch dich vergessen.

Georg Busse-Palma

Then I would silently sit on a mossy rock,
break leaf on leaf from the darkling cypresses,
and slowly close my heart and eyes
and forget you along with the world.

49 Hymn to Thais

Thais, once Helen, of Zeus begotten,
Unforgettable Unforgotten,
Doom'd to pass deathless through new incarnations,
Ever the wonder of new generations.

Thais, fair Thais, whose mystic smile
still through ages us men doth beguile.
Thais of Egypt and Helen of Troy,
Essence Olympic and earthly alloy.

Who saw thee incarnate,
shall ne'er forget Thee,
Thais I would that I never had met Thee.

A.H. Borgström

8 Laulut, op.57

50 Älven och snigeln op.57/1

Den breda älv genom skogens barm
sitt blånande bälte drar.
Allt måste följa med makt och larm,
som trotsat dess bölja har.

Allt hastar till vredgade segrarens föt,
till skogens brusande älv,
stock, sten och träd och krypande rot,
att smickra och spegla sig själv.

Men snigeln på mossiga stenen en gång
fått fäste bland böljornas brus.
Den mäktige ryster, och gör förfång,
och spottar jämt på hans hus.

Men snigeln håller sig stadigt fast,
densamme i ebb och i flod,
föraktad att yttre fägring den brast,
men därför ej mindre god.

Så kom där en barfotad gosse glad
att plocka musslor vid strand.
Han bröt dem sakta ur vågens bad,
vår snigels hus däribland.

Men när han öppnade det han såg
en ren, en strålande glans.
I musslans sargade sköte låg
den skönsta pärla som fanns.

Snart blev så älven till is försatt.
Ty vinter foljde på höst;
men pärlan smyckade dag och natt
den skönaste drottnings bröst.

Ernst Josephson

The river and the snail

Through the bosom of the forest
the wide river draws its blue ribbon.
Everything that defied its billow
must follow with power and noise.

Everything hastens to the wrathful victor's foot,
to the forest's rushing river,
logs, trees and rocks and trailing roots,
to flatter and mirror themselves.

But the snail gained a foothold
on a mossy rock among the roaring waves.
The mighty one rages and shakes him
and spits continuously on his house.

But the snail will not be dislodged
whether at ebb or at flood,
disdained for lacking external beauty
but no less good for that.

A merry barefoot boy came by
to pluck mussels on the shore.
He gently prised them from their watery bed —
our snail's house amongst them.

But when he opened it he saw
a pure and radiant lustre.
In the mollusc's wounded womb
there lay the fairest pearl ever.

Soon the river was locked in ice,
for autumn turned to winter;
but day and night the pearl adorned
the breast of the fairest queen.

51 **En blomma stod vid vägen** op.57/2

En blomma stod vid vägen
av sommarns fjäril kysst
som troget blev när flickan
bröt henne av så tyst.
Ty alla mina vänner äro edra.

Och flickan satte fjäriln
hos fågeln i en bur,
och genast gjorde fågeln
för fjäriln sin kur.
Ty alla mina vänner äro edra.

Vit klänning fick så fjäriln,
och så små vita skor,
och han blev gift med fågeln.
Visst var den äran stor.
Ty alla mina vanner äro edra.

Men skild stod arma blomman
från bröllop och kalas,
och dog av sorg, och vissnade
allena i sitt glas,
sen alla hennes vänner blivit andras.

Ernst Josephson

A flower grew by the wayside

A flower grew by the wayside
kissed by a summer butterfly
which remained faithful when a girl
quietly picked her.
For all my friends are yours.

And the girl put the butterfly
with a bird in its cage
and the bird at once began
to pay court to the butterfly.
For all my friends are yours.

The butterfly got a white dress
and some little white shoes
and married the bird;
(it was certainly a great honour).
For all my friends are yours.

The poor flower stood apart
from the wedding and the feast
and died of sorrow and withered
alone in her vase.
For all her friends had become others'.

52 **Kvarnhjulet** op.57/3

Dränkt i tjära kvarnhjulet går
duvorna leka i skummet.
Gamla hjulet, som stilla står,
har fått lämna rummet.

Övervuxet med vildros, nött,
urblekt av vind och av väder,

The mill-wheel

Steeped in tar, the mill-wheel spins.
Doves flutter in the spray.
The old wheel, which stands motionless,
has had to make way.

Overgrown with wild roses, worn,
bleached by wind and weather,

tänker det: "Nu är jag trött,
gladde edra fäder."

Ernst Josephson

it thinks: I am now tired,
once I pleased your fathers.

53 **Maj** op.57/4

Luften är solig och skyarna tindra,
klarblåa böljorna locka och glindra;
fåglarna virka i häcken sitt bo;
rasande stormarna lagt sig till ro;
blommor och plantor på murarna pråla,
givmilda bliva de karga och snåla,
klart som en klocka slår gökens kuku;
fåret lagt av sig sin ulliga skrud;
korna åt fältet förnöja sitt öga,
timmarna löpte i båset så tröga;
kvinnfolket skvallrar i solen mer glatt,
än när vid spisen hon huttrande satt.
Ute på klippan sig starmfågeln lägrar. —
Se, vilka skaror av måsar och hägrar! —
Kretsa ej mer runt om kräangande mast.
Glatt i min trädgård mig fägnar en trast;
och till mitt sinne, där skuggorna bodde,
som icke längre på solljuset trodde,
tränger en glimt så föryngrande varm:
våren har funnit en väg till min barm.

Ernst Josephson

May

The air is warm and the sky sparkles,
the blue waves glitter and beckon;
the birds crochet their nest in the hedge;
the raging storms are laid to rest;
flowers and plants parade on the walls,
the barren and miserly become liberal,
the cuckoo's note rings as clear as a bell;
the sheep have put off their woolly coats;
the cattle feast their eyes on the fields
(time hung so heavy in the stall);
the women gossip livelier in the sun
than when they sat shivering by the stove.
Out on the skerry the storm-bird settles —
look at the flocks of gulls and herons! —
circle the careening mast no more.
The thrush in my garden brings new delight
and my senses, that were peopled with shadows
and no longer believed in sunlight,
are filled with a warm and youthful radiance.
Spring has found its way to my breast!

54 **Jag är ett träd** op.57/5

Jag ar ett träd, som lovat gott
och säkert hållit vid,
om storm ej plundrat mig på blad
mitt i min sommars tid.

Nu sträcker nakna grenar jag

I am a tree

I am a tree who promised well
and whose future was secure
until the storm stripped me of leaves
at the height of my summer.

Now I stretch my naked branches

förtvivlad opp mot skyn,
fast allt omkring bär sommarns färg
och ter en härlig syn.

O, när skall jag mig dölja få,
när unnas jag att dö?
O, vad jag längtar efter dig,
du kalla, vita snö!

Ernst Josephson

despairingly to the sky
while everything around delights the eye
with its show of summer colours.

When may I cover myself,
when may I die?
O how I long for you
cold white snow!

55 **Hertig Magnus** op.57/6

Hertig Magnus från sitt fönster
drömmande ser Vätterns bölja
månbelyst och sval och klangrik
slottets fasta murar skölja;

tunga kval hans själ förvirrat,
att sin gode far han mistat,
och att blod i strömmar flutit
för hans bröders skull, som tvistat.

Hertig Magnus från sitt fönster
ser i vattnets ljusa dager
liten sjönymf ljuvligt vagga,
sjungande och fri och fager:

«Hertig Magnus», så hon sjunger,
«kom till mig från slottet höga,
att ditt ädla sjuka hjärta
i den svala böljan löga,

Duke Magnus

From his window Duke Magnus,
dreaming, gazes out as billowing
Lake Vättern,
moonlit, cool, and alive with sounds,
washes the castle's strong walls.

Since he lost his good father
and blood flowed between
his quarrelling brothers,
his soul has been anguished and perplexed.

From his window Duke Magnus
sees in the bright waters
a little water-nymph rocking
singing free and fair:

"Duke Magnus" she sings,
"come to me from the castle heights
to bathe your noble, sick heart
in the cool billows.

låt mig kyssa få din tinning,
sköna prins, låt dig beveka,
kasta dig i mina armar,
på gullharpan skall jag leka!»

Hertig Magnus från sitt fönster,
tjusad utav nymfens fägring,
sprang i vattnet, lät sig föras
av sin undersköna hägring,

bars omkring tills morgon grydde
av den väna vattuanden,
och blev funnen bland violer,
oskadd, slumrande på stranden.

Ernst Josephson

Let me kiss your brow,
sweet prince, I beg you,
cast yourself in my arms,
I shall play on a gold harp!"

From his window Duke Magnus,
enchanted by her beauty,
leapt into the water, let himself
be borne away by the fair sprite,

was carried about till daybreak
by the beautiful nymph
and was found among violets,
unharmed, asleep on the shore.

56 **Vänskapens blomma** op.57/7

Ack, vänskap, ljuva blomma,
när alla mig förfölja,
kom, smyg dig till mitt bröst!
Jag skall dig troget gömma,
med tusen kyssar hölja,
du lycka ger och tröst.

Ack, vänskap, ljuva blomma,
när mina dagar sluta
och dödens köld mig når —
då skall du säkert komma
och av din balsam gjuta
i mina hjärtesår!

Ernst Josephson

The flower of Friendship

O Friendship, fairest flower,
when I am persecuted by everyone,
come, creep to my breast!
I will faithfully conceal you,
cover you with a thousand kisses,
for you bring happiness and solace.

O Friendship, fairest flower,
when my days are at an end
and the chill of death draws nigh —
then you will surely come
and pour your balsam
into the wounds of my heart!

57 **Näcken** op.57/8

Djup stod färgen på fura och på sten,
furor och stenar, de kasta skuggor hän
i skummande silver och gull.

Sitter på stenen i skuggans breda famn
svartlockig gosse, så bleknad som
en hamn,
och trevar med stråke på sträng.

Näckens gullharpa spelar opp en dans,
gigan går efter och mister all sin sans
för älvkung med silver i skägg.

Gossen var blott min egen fantasi. —
Näcken var forsen, som brusade förbi
och stänkte sitt skum på min kind.

Ernst Josephson

The nix

Fir and rock stood sunk in gloom
casting shadows of foaming
silver and gold.

On a rock in the shadow's wide embrace
sits a dark-haired boy, pale as a ghost,
and draws his bow over the string.

The Nix strikes up a dance on his gold harp,
the fiddler joins in and loses his mind
at the sight of the silver-bearded elf-king.

The boy was just a fantasy of my own,
the Nix the waterfall that tumbled past
and dashed my cheek with its foam.

2 Songs from Shakespeare's "Twelfth Night", op.60

58 **Kom nu hit, död!** op.60/1

Kom nu hit, kom nu hit, död!
I krusflor förvara mig väl.
Hasta bort, hasta bort, nöd!
Skön jungfrun har tagit min själ.
Med svepning och buxbom på kistans lock,
håll dig färdig!
Mång' trogen har dött men ingen dock
så värdig.

Ingen ros, ingen ros då
månde strös på mitt svarta hus.
Ingen vän, ingen vän må
störa vilan i jordens grus.
Mig lägg för tusen suckars skull
åt en sida,
där ej älskande se min mull
och kvida.
Kom nu hit, kom nu hit, död.

Ur Shakespeares Trettondagsafton,
Oversättning: Hagberg

Come away, death

Come away, come away, death,
and in sad cypress let me be laid;
fly away, fly away, breath;
I am slain by a fair cruel maid.
My shroud of white, stuck all with yew,
o! prepare it:
my part of death, no one so true
did share it.

Not a flower, not a flower sweet,
on my black coffin let there be strown;
not a friend, not a friend greet
my poor corpse, where my bones shall be
thrown:
A thousand thousand sighs to save,
lay me, o! where
sad lover never find my grave,
to weep there.
Come away, come away death.

From Shakespeare's Twelfth Night

59 **Hållilå, uti storm och i regn** op.60/2

Ock när som jag var en liten smådräng,
Hållilå, uti storm och i regn!
Då var mig en bädd icke mer än en säng,
Förty regnet, det regnar var eviga dag.

Men när jag som karl börga' leva helt stort,
Hållilå, uti storm och i regn!
Då stängde en var för tjuven sin port,
Förty regnet det regnar var eviga dag.

Och ack då jag fick mig ett äkta viv,
Hållilå, uti storm och i regn,
Då lade jag af mitt rumlande liv,
Förty regnet det regnar var eviga dag.

Men när som jag tog mig en lur så söt,
Hållilå, uti storm och i regn,
Då ha de jag druckit mig full som ett nöt,
Förty regnet det regnar var eviga dag.

Hey, ho, the wind and the rain

When that I was and a little tiny boy,
with hey, ho, the wind and the rain;
a foolish thing was but a toy,
for the rain it raineth every day.

But when I came to man's estate,
with hey, ho, the wind and the rain;
'gainst knaves and thieves men shut
their gate,
for the rain it raineth every day.

But when I came, alas! to wive,
with hey, ho, the wind and the rain;
by swaggering could I never thrive,
for the rain it raineth every day.

But when I came unto my beds,
with hey, ho, the wind and the rain;
with toss-pots still had drunken heads,
for the rain it raineth every day.

En god stund redan vår värld hållit ut,
Hållilå, uti storm och i regn,
Men det är detsamma; vårt spel är slut.
Går det bra, ska vi spela var eviga dag.

Ur Shakespeares Trettondagsafton,
Oversättning: Hagberg

A great while ago the world begun,
with hey, ho, the wind and the rain;
but that's all one, our play is done,
and we'll strive to please you every day.

From Shakespeare's Twelfth Night

8 Laulut, op.61

60 Långsamt som kvällskyn op.61/1
Långsamt som kvällskyn mister sin purpur
där över milsfjärdens blänkande slätt,
sakta som brisen somnar därborta
långt, så att ögat ej skönjer det rätt,
fjärran som ekot dör efter sista
utdragna tonen av skärflickans sång,
skall jag dig glömma, du, som gav purpur,
vårbris och toner åt livet engång!

K.A. Tavaststjerna

As slowly as the evening sky
As slowly as the evening sky drains
of purple
above the glittering expanses of the bay,
as gently as the breeze is lulled to sleep,
farther away than the eye can see,
as distantly as the echo that dies away
after the last, lingering note of the
island-girl's song —
will I forget you who once brought purple,
spring breezes and music to my life.

61 Vattenplask op.61/2
Invid palatsen
lagunens vatten
melodiskt skvalpar
i sommarnatten.

En solbrynt gosse
i sliten kappa
behagligt vilar
på dogens trappa.

Lapping waters
Beside the palace
the waters of the lagoon
melodiously lap
in the summer night.

A sunburnt boy
in a threadbare gown
lolls at ease
on the Doge's steps.

Och böljan viskar
invid den lille,
som något hemligt
hon säga ville.

«Se kungasonen!
Se gudars like!
Men skall han ärva
sitt kungarike?

Hur än vi vandra
kring världens länder,
vid havets kuster,
vid floders stränder,

vi ana furstar,
där barn vi blicke,
men vuxna kungar
vi finna icke.»

Invid palatsen
lagunens vatten
melodiskt skvalpar
i sommarnatten.

Viktor Rydberg

And beside the child
the wave whispers
as if it wanted
to confide a secret.

"Look at the king's son,
the equal of the gods!
But will he ever
inherit his kingdom?

Wherever we wander
through the lands of the earth,
by seashore
or by river bank,

we imagine princes
when we look at children
but full-grown kings
we never find."

Beside the palace
the waters of the lagoon
melodiously lap
in the summer night.

62 När jag drömmer… op.61/3
På fjärdens silverbricka en fläck
det syns, när aftonen bleknar:
en holme, liten och lummig och täck,
med silverpoppel och videhäck…

Ju mera mitt sinne veknar
i sommarnätternas svala ro,

When I dream...
In the silver salver of the bay
a speck appears, as evening pales:
a little island, leafy and fair
with silver birches and a willow hedge...

The more tranquil my spirit grows
in the cool peace of the summer nights,

ju mera min tanke jag lyckas sno
ur härvan av tunga bekymmer,
dess gömdare reder jag till mitt bo,
där lövverket tätast skymmer.

Allt, allt, vad mitt sinne rymmer
av sparda önskningar, sovrad tro
och lycka, som aldrig fatt mark att gro,
det fattar rot och det spirar,
det skjuter skott och det sätter frukt,
och kärleken får på min hårdhet bukt,
och segrande sist hon virar
sin röda tråd i ett ädelt liv,
som mer ej ödes i dagens kiv
men nu sin fullkomning firar.

I sommarnätternas svala ro,
helt gömd under viden och alen,
jag slår av de klaraste toner en bro
till världen, sorgen och kvalen.
Och rastlös ävlan skall stanna sin gång,
och flärden skall nicka beröm till min sång:
— Hör, hör! — Det är näktergalen!

K.A. Tavaststjerna

the more I can unwind my thoughts
from their tangle of anxious care,
the deeper I can make my nest
in the densest foliage.

All that my spirit holds —
the cherished hopes, the refined faith,
and happiness, that never had soil to grow —
takes root and germinates
and puts out shoots and bears fruit,
and love softens my severity
and victoriously winds
her red thread through a noble life
which is no longer wasted in daily wrangles
but now celebrates the achievement of its perfection.

In the cool peace of the summer nights,
hidden beneath willow and alder,
I build from the purest notes a bridge
to the world, to sorrow and anguish.
And restless strivings shall all cease
and vanity nod approval of my song:
Listen! It is the nightingale!

63 **Romeo** op.61/4

Om du en natt helt plötsligt hörde strängar,
som knäpptes eldigt under din balkong,
och se'n en röst, som sjöng en sydländsk sång,
— säg, ropade du väl på dina drängar?

Romeo

If one night you suddenly heard strings
fierily strummed beneath your balcony,
and then a voice singing a Southern song,
tell me, would you call your servants?

Måhända lät du hellre natten lång
mig trampa fritt i dina blomstersängar
och slängde icke några kopparpengar
ner till den stackars sångaren engång!

Ja, jag kan drömma om en silkesstege,
som fälldes tveksamt från din balustrad,
och som mig bar med fibrer, spunne sege.

Jag kan se sångarn svinga stolt och glad
ej såsom nattens tjuv, den lumpet fege,
men såsom Romeo på serenad.

K.A. Tavaststjerna

More likely you would prefer to let me
trample your flower-beds all night long
and not even throw a few coppers
down to the poor singer!

Yes, I dream of a silken ladder
let down hesitantly from the balustrade
and bearing me aloft on gossamer fibres.

I see the singer swing up proud and glad,
not like a cowardly thief in the night
but like Romeo out serenading.

64 **Romans** op.61/5

Prinsessan är du och prinsen är jag,
men prinsen är fiendens fånge.
Han rider ej gångarn med fritt behag,
sitt fängselgolv mäter han natt och dag.
Gud fri mig från trädomen långe!

Prinsessa, som anar så litet än
vad prinsen är dömd att lida,
se, bojorna böja de starkaste män,
fast stoltheten kanske står upprätt än.
Gud give jag vor' vid din sida!

Vad båtar väl prinsen hans tålamod,
hans spänstiga håg och sinne?
Man hatar hans fria och ljusa blod,
man rövar hans kronas bästa klenod.
Gud fri mig från skymfens minne!

Romance

You are the princess and I the prince
but the prince is the enemy's prisoner.
He cannot go riding where he wills
but must pace his cell-floor day and night.
God free me from long servitude!

O princess who imagines little
of what her prince is doomed to suffer,
understand that fetters bow the strongest man
though his pride may still stand upright.
God grant I were at your side!

What use to the prince is his patience,
his vigorous heart and spirits?
They hate his free, bright blood,
they steal his crown's best jewel.
God free me from the memory of insults!

Men vill du prinsessa i höganloftsbur
med hjärtliga tankar och ömma
besöka din prins över gravar och mur,
så gäldar besöket han som trubadur.
Gud låte om frihet mig drömma!

Prinsessa, prinsessa, mitt fängelses sol,
lys blid på mitt långa elände!
Skänk fången din doft av ros och viol
i daggiga morgnar, när hanen gol!
Gud give min träldom en ände!
K.A. Tavaststjerna

But if you, princess, in your maiden bower
with tender, heart-felt thoughts
would visit your prince over moat and wall,
he will pay for the visit as a troubadour.
God let me dream of freedom!

Princess, sun of my prison,
shine kindly down on my long misery!
Send the prisoner the scent of rose
and violet
on dewy mornings when the cock crows!
God grant my servitude an end!

65 **Dolce far niente** op.61/6

Jag lever min dag i drömmar,
en fest är mitt vardagslag;
av drömmarnas strömmar jag sömmar
och väver åt livet behag.

Jag älskar på nytt, och jag hoppas,
jag minns, och jag njuter och minns
att dessa minuter knoppas
vad härligt och skönt det finns.
K.A. Tavaststjerna

Dolce far niente

I pass my days in dreaming,
and each is a festive day;
from the flood of dreams I sew
and weave delight into my life.

I fall in love afresh, I hope,
I call and delight in recalling
that these minutes bud
with everything fair and fine.

66 **Fåfäng önskan** op.61/7

Otaliga vågor vandra
På havets glänsande ban,
O, vore jag bland de andra
En bölja i ocean,
Så liknöjd djupt i mitt sinne,
Så sorglöst kylig och klar,
Så utan ett enda minne
Från flydda sällare dar!

Vain hopes

Waves without number wander
the face of the glittering sea.
If only I could be
one ocean billow among many,
indifferent to the depths of my being,
carefree and chill and clear,
without a single memory
of happier days gone by!

Dock, skulle en våg jag vara,
Densamme jag vore väl då;
Här går jag ju bland en skara
Av svala vågor också.
De skämta med fröjd och med smärta,
På lek de tåras och le,
Blott jag har mitt brinnande hjärta,
O, vore jag utan som de!
J.L. Runeberg

But if I were a wave,
I would be no different from now.
Here too I go among
a host of cold waves —
they play with joy and pain,
they smile and weep in jest,
only I have my burning heart —
if only like them I lacked one!

67 **Vårtagen** op.61/8

Nu susar vår genom solblå luft,
och kådiga barrträn ånga,
och skymningens tystnad blir gåtfullt varm
i trånande kvällar långa.

Jag är förtrollad, jag är förbytt,
jag blivit mig själv en gåta,
jag ville leva, jag ville dö,
jag ville skratta och gråta.

Jag ville rida till strid, till slag
där susande svärdshugg ljunga —
jag ville ensam på skogssjöns strand
om längtan och saknad sjunga.

Jag ville kyssa till blods en mun
i darrande vällustdvala,
jag ville trycka en helgonkyss
på händer vita och smala.

Och solen sjunker och allt blir tyst.
Blott vårliga bäckar brusa —

Spring's spell

Spring sings in the sun-blue air,
the sticky pine trees steam,
the twilight peace is mysteriously warm
in long, yearning evenings.

I am enchanted, I am transformed,
I am a riddle to myself,
I want to live, I want to die,
I want to laugh and weep.

I want to ride to the fight, to battle,
where flashing sword-blades swish —
I want to sing of longing and love
alone on the forest lake's shore.

I want to kiss a mouth till it bleeds
in a trembling sensual trance,
I want to press a chaste kiss
on slender, white hands.

The sun goes down and silence falls.
Only the spring rivulets roar —

min själ blir sorgsen, min själ blir glad
i trånande kvällar ljusa.
Bertel Gripenberg

my soul is sad, my soul is glad
in the bright, yearning evenings.

6 Laulut, op.72

68 **Kyssen** op.72/3
Räck mig de väna läpparnes kalk, fast
drycken han ger mig
städse i ljuvaste fröjd blandade
saknadens kval!
Aldrig du närmat din mun, förrän,
grip en av trånad, min ande
slet i de känsliga band stoftet på honom
har lagt.
Liksom en fånge vid vinterns slut,
när en smekande vårfläkt
spelar från blånad sky in i hans
fängelsevalv,
trycker mot gallret sin kind och andas
och njuter, men känner
dubbelt i njutningens stund tyngden
av bojan han bär;
så när din kyss, så frisk som västan
på blommande ängar,
skön som en ros i sin knopp, kom till
min fängslade själ,
spratt i bojan hon upp och trängde mot
läpparnes stängsel,
ivrig att svinga sig bort, svinga i frihet
och ljus

The kiss
Reach me the cup of those fair lips,
though the drink it gives
always blends pangs of loss
with the purest joy!
Never has your mouth neared mine
without my soul, seized with yearning,
breaking loose from those delicate bonds
that dust has laid on it.
just as a prisoner at winter's close,
when a caressing spring breeze
wafts from the azure sky
into his prison vault,
presses his cheek against the bars
and breathes in with pleasure,
but feels in the act the weight
of his fetters double;
so when your kiss, fresh as a westerly
over flowering meadows,
fair as a rose in bud,
came to my captive soul,
it started up in its fetters and pushed
against the barrier of those lips,
eager to rise away, to rise
in freedom and light

hän till den värld, där ditt innersta jag,
du älskade, dväljes,
där, för att, död för mig själv,
evigt få leva idig.

to that world where
your innermost self dwells, my love,
where, dead to myself, I may live
eternally in you!

69 **Kaiutar** op.72/4
Kaiutar, korea neito
astui illalla ahoa,
kaihoissansa kankahalla,
huusi yksin huoliansa.
Tullut ei suloinen sulho,
vaikka vannoi valallansa,
kihlaavansa kaunokaisen.
Ennen astuivat ahoa
kankahalla kuherrellen
kilvan kyyhkyjen kisoissa
kesäpäivän paistaessa,
illan kuun kumottaessa.
Meni sulho sanoinensa
impi jäi sydäminensä.
Etsii impi ihanainen
kullaistansa kankahalta,
huhuilevi kuuntelevi,
kirkuvi kimahutellen
äänen pienoisen pilalle,
jähmettyvi, jäykästyvi,
kaatuissansa kauhistuvi
mustan metsän pimeyttä.
Aamulla herättyänsa,
kulkee kuje mielessänsä,
eksyttävi erämiehen
matkien ja mairitellen,
niinkuin ennen eksytteli
sulho suurilla sanoilla,

Echo
Graceful Echo
gave vent to her grief
as she wandered at evening
over meadow and moor.
Her lover never came
though he gave his word
to wed her.
They had wandered together
over meadow and moor
cooing like turtle-doves
in the heat of a summer day
in the cool of a moonlit night.
Then he went with his fine words
left her alone with her aching heart.
The fair maid searches the moors
for her lover
calls and listens
cries and shouts
till she has no voice left
and grows stiff and cold
stumbling fearfully
through the dark forest.
Next morning when she wakes
an idea strikes her
to lead travellers astray
with her mimicking and mocking
just as her lover led her astray

sulho suurilla sanoilla,
tuulen turhilla taruilla.

L. Kyösti

with his fine words
with his windy stories.

70 Der Wanderer und der Bach op.72/5

Wohin, o Bächlein, schnelle?
"Hinab ins Tal."
Verhalte deine Welle!
"Ein andermal."

Was treibt dich so von hinnen?
"Ei, hielt ich je?"
Willst du nicht ruh'n und sinnen?
"Ja, dort im See."

Bist du schon gram der Erden?
"Ich eile zu."
Du wirst schon still werden!
"Nicht minder du."

Martin Greif

The wanderer and the brook

Whither so fast, o brook?
Down to the valley.
Hold back your wave!
Some other time.

What drives you on?
Have I ever stopped?
Will you not ponder a moment?
Yes, in the lake.

Are you already weary of earth?
I hurry thither.
You will soon lie still.
No less will you.

71 Hundra vägar har min tanke op.72/6

Store Skapare, förlåt det,
Se ej, gode Gud, med vrede
Att så ofta i ditt tempel
Jag på honom även tänker!
Hundra vägar har min tanke,
Tusen att till honom hinna.
Blott det sämsta leder bortåt,
Allt det bättre för till honom.
Kort från dagens ljus är vägen,
Gen från nattens stjärneskara,
Varje blomma stakar stigen,
Varje träd är vägamärke.

My thoughts have a hundred ways

Great Creator, forgive me,
do not vent on me your wrath,
that so often in your temple
I also think of him!
My thoughts have a hundred ways,
a thousand ways to reach him.
Only the worst lead elsewhere,
all the better go to him.
Short is the way from daylight,
short from night's multitude of stars,
each flower points the way,
each tree directs me.

Men när dig min tanke hunnit,
Är den nästan ren hos honom.

J.L. Runeberg

But when my thoughts reach you,
they are already almost with him.

6 Laulut, op.86

72 Vårförnimmelser op.86/1

Över drivans iskristall
bländar solen vårligt.
Våren själv, som komma skall
kommer ovillkorligt.

Granen skakar av sig snön,
tallen börjar drömma,
och den lilla, djupa sjön
känner källor strömma.

Luften ligger löftesrik
som en sommardager
över frusen insjövik,
lovar och bedrager.

Ännu går ett månvarv om
innan drivan svunnit,
innan gäddan lägger rom,
innan våren vunnit.

Ännu spelar orren öm,
ännu bar ej skaren,
fängslad ligger dalens ström
och helt vit är haren.

Men på drivan är det fest,
i demanteglitter

Spring in the air

Over the crystal snowdrift
a spring sun dazzles.
Spring when it comes
comes on its own terms.

The fir-tree shakes off its snow,
the pine-tree dreams
and the deep, little lake
feels its currents surge.

The air is full of promise
like the light of a summer's day
over the frozen creek —
it promises and deceives.

The moon must wax and wane once more
before the snowdrift is gone,
before the pike spawns
and spring is triumphant.

Now the grouse still tenderly play,
the snow-crust will not bear any weight,
the valley's stream lies captive
and the hare's coat is white.

But on the snowdrift there is
a festive sparkle of diamonds,

redan på dess bräm som gäst
våren, våren sitter!

K.A. Tavaststjerna

already on its edge as a guest
spring sits!

73 **Längtan heter min arvedel** op.86/2

Längtan heter min arvedel,
slottet i saknadens dalar.
Sakta ett underligt strängaspel
tonar igenom dess salar.

Säg, vadan kväller du, klagande ström,
djupt ur de skumma gemaken,
du som mig sjunger om natten i dröm,
sjunger om natten mig vaken?

Vern är den själ som i suck och i ton
andas från hemliga strängar,
ljuvligt som doften från humlornas bon
flyter på gulnande ängar?

Somrarna blekna och solar gå ner,
timmarna varda mig tunga,
rosorna dofta i vissna kvarter,
minnena viska och sjunga.

Klinga, du klagande strängaspel,
sällskap i drömmande salar!
Längtan heter min arvedel,
slottet i saknadens dalar.

E.A. Karlfeldt

My heritage is called longing

My heritage is called longing,
that castle in the vale of loss.
Strange strings sound gently
through its halls.

Tell me, sorrowing stream, why you well,
from the depths of the dark apartments,
singing me into dreams by night,
singing me awake by night.

Whose soul breathes, in sighing notes,
from those mysterious strings,
as lovely as the perfume from the hive
that floats over golden meadows?

Summers pale and suns go down,
the hours begin to hang heavy,
the roses smell sweet in the withered beds,
memories whisper and sing.

Sound out, sorrowing strings,
companions in dreaming halls!
My heritage is called longing,
that castle in the vale of loss.

74 **Dold förening** op.86/3

Två vattenliljor ur svallet stå,
Och mellan dem bölja på bölja
Med sorl och glitter i dans ses gå
Och för varandra dem dölja.

På ytan kan det väl tyckas så;
Men om i djupet du skådar,
På samma rot dock gunga de två,
Förenta med tusende trådar!

På ytan kan det väl tyckas så;
Men om i djupet du skådar,
På samma rot dock gunga de två,
Forenta med tusende trådar!

Carl Snoilsky

Hidden connection

Two water-lilies stand in the torrent
and between them wave on wave
ripple and glitter as they dance,
hiding the lilies from each other.

Thus it may seem on the surface;
but if you look below,
both rock on the same root,
united by a thousand threads!

Thus it may seem on the surface;
but if you look below,
both rock on the same root,
united by a thousand threads!

75 **Och finns det en tanke** op.86/4

Och finns det en tanke, som dröjer hos mig
när äntligt min timme är slagen,
så skulle den bygga min sista stig
av toner, som bure ett eko i sig
från skogen och sommardagen.

På tonernas brygga jag dröjande gick
i sällsamma drömmar dit över,
av sommar och solsken och böljor jag fick
en sista, förstående avskedsblick,
en sådan, som bäst jag behöver.

K.A. Tavaststjerna

If there is a thought

If there is a thought that will stay with me
when my hour is come,
it will build my last path
from notes which carry an echo
of forests and summer days.

I lingeringly crossed the bridge of notes
in a strange dream
and received a last, sympathetic farewell glance
from summer and sunshine and waves,
the kind of glance that I most need.

76 **Sångarlön** op.86/5

Gick du en morgon i vårsolssken
och fann en blomma på åkerns ren
av dagens pärlor begjuten,
och såg du i droppen,

A singer's reward

If one morning as you walked in the spring sunshine
you found a flower at the edge of a field
into which day had poured its pearls
and, quite unexpectedly, saw

på bladen spild,
helt oförmodat din egen bild
av regnbågsprisma begjuten;
då anar du först vad ej världen vet:
det mått av bävande salighet,
som fyller ett sångarehjärta,
då det i en obevakad stund
ser gå i ax på främmande grund
sin sådd av glädje och smärta.

Hur föga aktar man kamp och strid
och dårars hån och en tacklös tid
och nätter av tvivel och vaka,
då allt vad skönast man tänkt och känt,
som blott till hälften blev sagt på pränt,
en tår helt speglar tillbaka.

Carl Snoilsky

in the drop spilled on the leaf
your own face
in a rainbow prism —
you would then understand what the world cannot know:
the measure of trembling bliss
that fills a singer's heart
when in an unguarded moment
it sees its seed of joy and pain
sprout forth on another soil.

How little does man heed the struggle and strife,
the derision of fools and an ungrateful time
and nights of doubt and wakefulness
when all the most beautiful things you think and feel
(only half of which ever get said in print)
are reflected in a tear.

77 **I systrar, I bröder, I älskande par!** op.86/6
Tre systrar de häkla sin moders lin,
Skön-Östan, Skön-Västan, Skön-Innerli'fin.
De gnola vid haklan
en aftonens sång,
och aftonen lider och bliver så lång,
så lång.
I systrar, I jungfrur, vi gören I så?

Tre bröder de plöja sin faders mark,
Stark-Nolan, Stark-Sunnan och Ytterli'stark.

O sisters, o brothers, o loving couples!
Three sisters tease their mother's flax,
Fair Easterly, Fair Westerly and Fair Ardently-Fine.
They hum at the wheel
an evening song
and the evening draws on and seems so long,
so long.
O sisters, o maidens, why act thus?

Three brothers plough their father's fields,
Strong Northerly, Strong Southerly and Utterly Strong.

De tänka vid plogen
mång' underlig ting,
och tankarna söka i bygden omkring,
omkring.
Så sägen, I gossar, vart tankarna gå?

I systrar, I bröder, I älskande par,
tager tiden i akt, hon flyger och far!
Får elden i blodet
bli flammande röd,
han bränner tillliv, han bränner till död,
till död.
I unga, som älsken, vad vänten I på?

Mikael Lybeck

They think at the plough
many a strange thing
and their thoughts scan the country around,
around.
So tell me, young men, where your thoughts tend?

O sisters, o brothers, o loving couples,
remember that Time flies and is gone!
Get fire in your blood, become flaming red,
it burns you alive, it burns you to death,
to death.
O young people in love, what are you waiting for?

6 Laulut, op.88

78 **Blåsippan** op.88/1
Vad lärkan bådat har från skyn,
Det vittnar du på jordens bryn,
Du vårens förstling, främst bland alla!
Dock såsom allt, vad skönt vi kalla,
Åt himlen visar du också
Med dina ögon himmelsblå.

F.M. Franzén

The blue anemone
You bear witness here on earth
to what the lark heralded from the skies.
First flower of spring, finest of all!
But, like everything we call fair,
you point towards heaven
with your sky-blue eyes.

79 **De bägge rosorna** op.88/2
Rosen, ja, rosen likval är skönast i kransen av blommor;
Därför ock himlen själv lånar till prydnad dess färg.
Även den vita är täck: men vad skönhet, när bägge tillsammans,

The two roses
Fairest of all in a garland of flowers is the rose;
therefore heaven itself borrows its colour for adornment.
The white rose is also lovely; but what beauty when both together,

Spruckna på oskuldens kind, höja varandras behag!

F.M. Franzén

blooming on an innocent cheek, heighten each other's graces!

80 **Vitsippan** op.88/3

Se vitsippan hur täck hon är, men ack!
hur förgänglig.
Knappt av din hand hon bryts,
innan hon dör i din hand.
Henne i ömhet lik som i täckhet,
akta dig flicka,
Att, av förförar'n kysst, du ej må vissna
som hon.

F.M. Franzén

The white anemone

Look! How lovely the white anemone
but o how short-lived!
Scarcely plucked
before she dies in your hand.
Tender and lovely as she,
beware, young lady, that,
at the seducer's kisses,
you do not wilt like her.

81 **Sippan** op.88/4

Sippa, vårens första blomma,
Om jag bröt dig, om jag gav dig
Åt den älskade, den kalla!
Bröt jag dig, jag skulle ge dig,
Gav jag dig, jag skulle säga:
«Nära drivans kant, o flicka,
Växte vårens första blomma,
Som vid isen av ditt hjärta
Blommar opp min trogna kärlek,
Bävande för vinterkylan,
Men ej kvävd av den, ej skördad.»

J.L. Runeberg

The anemone

O anemone, first flower of spring,
if I were to pluck you,
give you to the cold lady I love…
If I plucked you, I would give you,
if I gave you, I would say:
"Beside a snowdrift bloomed
the first flower of spring
just as my faithful love
blossoms beside your icy heart,
shivers in the winter chill
but is neither smothered nor plucked!"

82 **Törnet** op, 88/5

Törne, du min syskonplanta,
Svept i vinterns is, förmås du,
Höljd av taggar, hatas du.

The thorn

O thorn, my kith and kin,
sheathed in the winter's ice, you
are despised,
covered in prickles, you are hated.

Men jag tänker: kommer våren,
Slår du ut i blad och rosor,
Och en växt finns ej på jorden,
Ljuv och älskad, såsom du.

O hur mången törnestängel
Står ej naken i naturen,
Som behövde kärlek blott,
Blott en solblick av ett hjärta,
För att kläda sig i rosor
Och vart väsens gladje bli.

J.L. Runeberg

But, I tell myself, when spring arrives,
you will burst into leaves and roses
and no plant on earth is
as lovely and as loved as you.

How many naked thorns
does Nature hold
which only needed love,
only a sunny glance from a heart,
to clothe themselves in roses
and become the joy of our being.

83 **Blommans öde** op.88/6

Barn av våren,
Rov för höstens vind,
Blomma, säg vi dröjer tåren
På din späda kind?

«Solen dalar,
Stormens röst jag hör.»
Så den späda blomman talar,
Träffas, bräcks och dör.

(Ursprunglig titel: Blommans Död)

J.L. Runeberg

The flower's fate

Child of spring,
prey to the autumn wind,
tell me, flower, why a tear
lingers on your delicate cheek?

"The sun is sinking,
I hear the voice of the storm."
Thus the delicate flower speaks,
is struck, is broken, and dies.

(Original title: Death of a flower)

6 Laulut, op.90

84 **Norden** op.90/1

Löven de falla,
Sjöarna frysa.
Flyttande svanor
Seglen, seglen, o, seglen
Sorgsna till södern,

The North

The leaves fall,
the lakes freeze over —
Migrating swans,
sail, o sail
sadly southward

Söken dess nödspis,
Längtande åter,
Plöjen dess sjöar,
Saknande våra.
Då skall ett öga
Se er från palmens
Skugga, och tala:
Tynande Svanor,
Vilken förtrollning
Vilar på norden?
Den som från södern
Längtar, hans längtan
Söker en himmel.

J.L. Runeberg

in search of food,
thoughts tending homeward,
plough other seas,
yearning for ours.
Then a pair of eyes
will look up from
the palm-trees' shade and say:
Pining swans,
what enchantment is it
that the North holds?
When a southerner
feels longings,
those longings seek a heaven.

85 **Hennes budskap** op.90/2

Kom, du sorgsna nordan;
Varje gång du kommer,
Bär du bud från henne.
Kommer du i flakten,
Bär du hennes suckar;
Kommer du i ilen,
Bär du hennes klagan;
Kommer du i stormen,
Bär du hennes verop:
«Ve mig, edsförgätna,
Ve mig, ensamblevna!
Ur den gamles armar,
Från hans kalla kyssar,
O, vem för mig åter
Till min varma yngling,
Till min första kärlek!»

J.L. Runeberg

Her message

Come, sad North wind!
Each time you come
you bear a message from her.
When you come as a breeze
you bear her sighs,
when you come as a squall
you bear her lament,
when you come as a storm
you bear her cries of woe:
"Woe to me, who have forgotten my pledges,
woe to me, who have been left alone!
From the arms of the old man
and from his cold kisses,
o who will take me back
to my warm young man,
to my first love!"

86 **Morgonen** op.90/3

Solen några purpurdroppar
Ren på österns skyar stänkt,
Och på buskar, blad och knoppar
Daggens pärleskur sig sänkt.

Skogens alla fåglar svinga
Jublande från topp till topp,
Tusen glådjeljud förklinga,
Tusen stämmas åter opp.

Fjärden krusas, böljan randas,
Lunden rörs av fläkt på fläkt,
Liv och blomsterdofter blandas
I varenda andedräkt.

Ängel från det fjärran höga,
Varje väsens blida vän,
Gryning! har ett mulnat öga
Mött din ljusa anblick än?

Skingrad är bekymrens dimma,
Tankens dystra moln förgått;
Dagen i sin barndoms-timma
Älskar barndoms-kansler blott.

Ingen lider, ingen saknar;
Allt är glädje, frid och hopp.
Med naturens morgon vaknar
Varje hjärtas morgon opp.

J.L. Runeberg

Morning

The sun has already splashed purple
droplets on the Eastern sky,
and a shower of pearly dew has fallen
on bushes, leaves and buds.

All the birds of the forest swing
joyously from treetop to treetop,
and, as a thousand glad notes die away,
a thousand more strike up.

Breeze after breeze ripples the bay,
streaks the wave and stirs the grove,
life and the scent of flowers
blended in each breath.

O angel from the distant heights,
gentle friend of every being,
Dawn! Has a cloudy eye yet
greeted your bright appearance?

The mists of care all vanish,
and the dark clouds of thought are forgotten.
Day at its childhood moment
loves only childhood feelings.

No-one suffers, no-one yearns;
everything is joy, peace and hope.
With nature's morning so does
every heart's morning awake.

87 **Fågelfängaren** op.90/4

Jag vandrar fram på skogens ban,
Och blickar opp i tall och gran,
Och ofta nog jag fåglar ser,
Men ingen flyger ner.

Och var och en tycks fly den stråt,
Dar jag har utsatt mitt försåt,
Och lika tomhänt, som jag kom,
Jag måste vända om.

Jag borde se med sorg och ångst
På min bedragna fågelfångst,
Men huru felt det än må slå,
Är jag förnöjd andå.

Jag har en snara kvar till slut,
Som aldrig lämnats tom förut,
Dit fågeln lika gärna går,
Som jag densamma får.

Och när jag kommer hem igen,
Jag gillrar än i afton den,
Och flicka lyder fågelns namn,
Och snaran är min famn.

J.L. Runeberg

The bird-catcher

I wander along the forest tracks,
gazing up into the fir trees and pines,
and often enough see birds,
but none ever flies down.

And each one seems to avoid the spot
where I have set my trap,
and, as empty-handed as I came,
I must turn home.

I should feel anger and dismay
at being cheated of my bag
but, however wrong it may be,
I am quite content.

I have one final snare left
which has never been empty before
where the bird is as keen to go
as I to get it.

And when I come home again,
I reset the trap at evening,
and the bird is called my girl
and the snare is my arms.

88 **Sommarnatten** op.90/5

På den lugna skogs-sjöns vatten
Satt jag hela sommarnatten,
Och för böljans tropp, ur båten,
Slängde tanklös ut försåten.
Men en talltrast sjöng på stranden,
Att han kunnat mista anden;
Tills jag halv förtörnad sade,
Bättre om din näbb du lade
Under vingen, och till dagen
Sparde tonerna och slagen.
Men den djärve hördes svara:
Gosse, låt ditt metspö vara.
Såg du opp kring land och vatten,
Kanske sjöng du själv om natten.
Och jag lyfte opp mitt öga,
Ljus var jorden, ljust det höga,
Och från himlen, stranden, vågen
Kom min flicka mig i hågen.
Och, som fågeln spått i lunden,
Sjöng jag denna sång på stunden.

J.L. Runeberg

Summer night

Out on the peaceful forest lake
I sat the whole summer night
unthinkingly casting snares from my boat
into the billowy hordes.
But a thrush sang on the shore
as if his soul were rapt away
until half-indignantly I said:
Better for you to lay your beak
under your wing and save for the day
your notes and warbling.
But the intrepid bird was heard to reply:
It were better for you to lay your rod aside.
If you looked about you at land and lake
perhaps you too would sing at night.
And I lifted my eyes —
Bright was the earth and bright the heavens,
and from the wave, the shore and the sky
my girl came into my mind.
And, as the bird in the grove had predicted,
I sang this song there and then.

89 **Vem styrde hit din väg?** op.90/6

Långt bort om fjärdens våg,
Långt bort om fjällets topp,
Du ensam dagen såg,
Och växte ensam opp.

Jag saknade ej dig,
Jag sökte ej din stråt;
Jag visste ej en stig,
Som skulle lett ditåt.

Jag kände ej din far,
Jag kände ej din mor,
Jag såg ej var du var,
Jag såg ej vart du for.

Liksom den bäck, där rann,
För den, som rinner här,

Who guided you here?

Far from the waves of the bay,
far from the heights of the fells,
you saw the light of day alone
and alone grew up.

I did not miss you,
did not try to find your path,
I knew no track
that would have led to you.

I did not know your father,
I did not know your mother,
I did not see where you were
nor where you went.

Just like the brook that ran there
and that which runs here,

Vi voro för varann,
Så länge du var där;

Två plantor, mellan dem
En ang i blomning står,
Två fåglar, som fått hem,
I skilda lunders snår.

O, andra nejders son!
Vi flög du dädan, säg?
O, fågel långt ifrån!
Vem styrde hit din väg?

Till hjärtat, som var kallt,
Säg hur du lågor bar. —
Hur kunde du bli allt
För den, du intet var?

J.L. Runeberg

we were strangers to each other
while you were still there.

Two plants between which
a flowering meadow stands,
two birds who have made their nests
in the thickets of different copses.

O son of other regions!
Why did you fly away?
O bird from afar,
who guided you here?

Tell me how you brought flames
to a heart that was cold.
How could you become all
for her to whom you were nothing?

90 **Narciss**

O, blåa nätter i vår ungdoms park,
med tusen minnens glans av varma tårar,
I vaknen upp, när tunga välluktkårar
i kvällen bölja över daggvåt mark.

O, blomma viskande om svunna vårar
med vällukt smekande och fin och stark,
narciss, du vårens drömmande monark,
gör oss på nytt till drömmare och dårar!

Narcissus

O blue nights in the park of our youth
with the splendour of the warm tears of
a thousand memories,
you awake when heavy-perfumed breezes
surge at evening over the dew-drenched
ground.

O flower whispering of bygone springs
with caressing fragrance, fine and strong,
Narcissus, dreaming monarch of the spring,
transform us once more to dreamers
and fools.

Narciss, narciss, hur skön din krona blänker
i guld och snö, hur röd passionen stänker
däri sin rand av runnet hjärteblod!

Lys vit i kvällen, låt din doft oss tjusa,
låt tusen minnens skära strängar susa,
narciss, förnäma, levande klenod!

Bertel Gripenberg

Narcissus, how beautiful your crown glitters
in gold and snow, how red passion spatters
its border there of streaming heart's blood!

Shine white at evening, let your scent
enchant us,
let the pure strings of a thousand
memories rustle,
Narcissus, finest living treasure.

91 **Små flickorna**

Små flickorna de trippa
på trottoarens platta,
och hattarna de vippa
med klackarna i takt.
Och känga efter känga
likt bårder på en matta
de rada, där de svänga
med kjolen oförsagt.

De gå i karavaner
åt höger och åt vänster,
i klungor likt bananer,
i par och en och en.
Och alla har de bråttom
och alla har de tjänster,
och gott kurage finns gott om,
om lönen och är klen.

De gå med käcka miner
och morgonyra luggar
till surr av skrivmaskiner
och telefonhallå.

Young girls

The young girls trip
along the paving-stones,
hats bobbing
in time with their heels.
And boot after boot
like borders on a rug
they swing boldly along in line
in their skirts.

They walk in caravans
to right and left
in bunches like bananas
in pairs and one by one.
And each is in a hurry
and each has got her job
and morale is high
even if wages are low.

They walk with pert faces
and morning-fresh fringes
to the clatter of typewriters
and the answering of phones.
The young girls know

att alla äro kuggar
och alla måste streta
och uret måste gå.

De gå tilllivets läxa
till dagens släp och tvister,
där siffror ständigt växa
och krafter slitas ut —
att gno för dem, som samla,
tills engång fjädern brister,
att nötas och bli gamla
och kastas bort till slut.

Men strunt i det, de tänka,
det är ej muntert heller,
att surna bort som änka
och hålla pensionat.
Vår frihet vi ej sälja,
om och bland symamseller
vår middag vi få svälja
på första automat.

Vi sitta ej och vänta
Vid nål och blomstermönster
Att friaren skall glänta
på jungfruburens dörr.
Men vill den rätte knacka,
så öppna vi vårt fönster
och niga väl och tacka
som mormor gjorde förr.

Hjalmar Procopé

that all are cogs
and all must grind away
to keep the clock running.

They go to the lesson of life,
the daily toil and trouble
where figures grow and grow
and strength gets less —
to drudge for those who collect
until one day the spring snaps,
to wear themselves out and get old
and finally be thrown out.

But never mind, they think,
it is no fun either
to turn sour like a widow
and run a boarding-house.
Our freedom is not for sale
even though with the seamstresses
we eat our lunch
from new-fangled slot-machines.

We will not sit and wait
over our needle and embroidery
till a lover half-opens
the door of the maiden's bower.
But if the right man knocks
we will open wide our window
and curtsey and say thank you
as granny did before.

92 Sången om korsspindeln op.27/4

Bak villande skog på en grönskande slätt,
där solskenet gassar så hett,
där sitter en spindel så svart och så stor
i gräset och stirrar och glor.
Han solstrålar fångar och tvinnar och gnor
och spinner till mörker och knyter ett flor
så starkt och så tätt,
så luftigt och lätt,
i dess maskor han fångar var levande själ
och pinar och plågar ihjäl.

Och solen hon bleknar, och ljuset så matt
det slocknar i svartaste natt.
Och mänskorna vandra omkring utan själ,
men finna sig fram lika väl.
De tycka att mörkret är ljust som en dag
och mörkrädda bli, när det ljusnar ett tag
och gömma sig väl,
och drömma sig själ,
så stark och så fri. Nar de vakna från det
de tro att de somna så sött.

Men spindeln han spinner så arg i sitt sinn'
— *en* själ kan han ej fånga in.
Den själen går fri genom tidernas varv
från hjälte till hjälte i arv.
Och maktfulla gör dem och bringar
dem nöd
och ära och nesa, — och seger och död,
och pina och blod
för mandom och mod. —

The song of the spider

On a verdant plain past a gloomy forest
where the sun shines broilingly hot
a big, black spider sits in the grass
and stares and glares around.
He captures sunbeams and twists and twines
and spins them into darkness and knits a web
so strong and so dense,
so airy and light,
in its meshes he captures each living soul
and tortures and torments them to death.

The sun grows wan and the light grows faint
and goes out in blackest night,
and men wander around without their souls
but get along just as well as before.
To them the darkness is as bright as day
and they cower at a glimmer of light,
and hide themselves away
and dream that their souls
are strong and free; when they waken,
they think they are gently falling asleep.

But the spider spins so angrily
there is one soul he cannot capture.
This soul goes free down the ages
passed from hero to hero,
and makes them mighty and brings
them adversity,
honour and shame and victory and death,
and torment and blood
for manhood and courage.

Ty alla de strida mot spindelens nät
och alla de falla på det.

Adolf Paul

For all fight against the spider's net
and all fall into it.

from Sibelius' incidental music to Adolf Paul's King Christian II*, op.27*

93 **Les Trois Sœurs aveugles**

Les trois sœurs aveugles,
(Espérons encore).
Les trois sœurs aveugles,
Ont leurs lampes d'or.

Montent à la tour,
(Elles, vous et nous).
Montent à la tour,
Attendent sept jours.

Ah ! dit la première,
Espérons encore,
Ah ! dit la première,
J'entends nos lumières.

Ah ! dit la seconde,
(Elles, vous et nous).
Ah ! dit la seconde
C'est le roi qui monte.

Non, dit la plus sainte,
(Espérons encore).
Non, dit la plus sainte,
Elles se sont éteintes…

(from Sibelius' incidental music to Maeterlinck's Pelléas et Mélisande*, op.46)*

The three blind sisters

The three blind sisters,
(Let us not lose hope).
The three blind sisters
have their lamps of gold.

They climb the tower,
(They, you and us).
Climb the tower,
wait seven days.

Ah! says the first,
let us not lose hope,
ah! says the first,
I hear our lights.

Ah! says the second,
(They, you and us).
Ah! says the second,
it is the king climbing.

No, says the most saintly,
(Let us not lose hope).
No, says the most saintly,
Our lamps have gone out ...

Translation Jeremy Parsons

Also available for Sibelius' 150th Anniversary:

Sibelius Great Performances
Collins/Van Beinum/Rosbaud
Jensen/Tuxen/Flagstad/
Nilsson/Fjeldstad/
Griller Quartet, etc.
478 8589

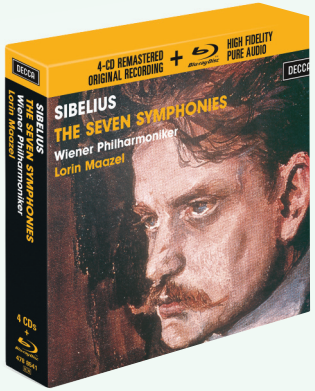

The Seven Symphonies
Wiener Philharmoniker/Maazel
With Blu-ray Audio 478 8541

℗ 1984 Decca Music Group Limited
© 2015 Decca Music Group Limited

Product Management: Edward Weston
Recording Location: Kingsway Hall, London, November 1981
Publishers: Fazer Music S.A. **1, 9, 13, 17**, **33, 40, 71, 90**; Boosey & Hawkes Music Publishers Ltd **2–7, 23, 49, 84**;
Breitkopf & Härtel Musikverlag **8, 10–12, 14–16, 18–21, 25–32, 34–39, 41, 58, 60, 61, 63, 65–67**; Robert Lienau Musikverlag **42–47, 51, 53–55, 57, 68–70, 85, 87, 92, 93**;
Edition Wilhelm Hansen **72–83, 86, 88, 89**; Copyright Control **22, 24, 48, 50, 52, 56, 59, 62, 64, 91**
Introductory Note & All Translations © 1984 Decca Music Group Limited
Original Cover Artwork
Booklet Editing & Art Direction: WLP Ltd

SINFINI MUSIC
Discover classical music
www.sinfinimusic.com

WARNING: All rights reserved. Unauthorised copying, reproduction, hiring, lending, public performance and broadcasting prohibited. Licences for public performance or broadcasting may be obtained from Phonographic Performance Ltd., 1 Upper James Street, London W1F 9DE. In the United States of America unauthorised reproduction of this recording is prohibited by Federal law and subject to criminal prosecution.

Sung Texts with French and German
translations available to download at:
www.deccaclassics.com/sibelius-songs
password: sibeliussongs150